

MEMORIAL

General Marii Wittek

PWK

foto
LEWANDOWSKA Apolonia

lonia Lewandowska

3-757 Warszawa

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — LEWANDOWSKA Apolonia

197/WSK

I/1. Relacja ✓

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne...

IV. Korespondencja ✓

Karta pocztowa z doboru w Spale

Wykaz dokumentów przekazanych Fundacji

Korespondencja A. Lewandowskiej z E. Zawackiej

[...]

V. Nazwiskowe karty informacyjne

VI. Fotografie ✓

I/1 Relacja własna

- Relacja własna, mps, k. 7, s. 1-7

1/1/1

HUFIEC PWK GIMNAZJUM ŻEŃSKIE W BRODNICY
KOMENDANTKA BYŁA BARBARA ŚLUSARCZYKOWNA
PROF. WYCH. FIZYCZ. GIMNAZJUM ŻEŃSKIEGO
W BRODNICY

Członkiem hufca PWK Gimnazjum Żeńskiego w Brodnicy
byłam już w roku 1931/32.

W dniu 12 czerwca 1932 r. uczestniczyłam w zawodach sportowych
zorganizowanych przez Powiatowy Komitet WF i PW w Brodnicy
pod opieką Dowódcy Pułku p. pułkownika Jana Kotowicza
/zał. Dyplom/

Za strzelanie z broni sportowej uzyskałam III miejsce.

W innych konkurencjach startowały również moje koleżanki,
junaczki hufca PWK przy Gimnazjum Żeńskim w Brodnicy.

W marcu 1933 r. uczestniczyłyśmy w 20 godzinnym kursie
Obrony Przeciwigazowej prowadzonym przez Obwodowego Komendanta
PW porucznika Kazimierza Widorta, równocześnie pełniącego
obowiązki Oficera Gazowego 67 Pułku Piechoty /zał. zaświadc./.
Porucznik Widort był też naszym instruktorem i często przepro-
wadzał z nami ćwiczenia w strzelaniu.

Porucznik Kazimierz Widort poległ w czasie Kampanii Wrześniowej
1939 roku w walce z najeźdźcą we wrześniu. Przypadkowo kilka-
naście lat po wojnie, na ekranie telewizora zobaczyłam wyraźnie
obok kościoła wiejskiego, jego grób z tablicą informującą, że
tam pochowano kpt. Kazimierza Widorta - 67 Pułk Piechoty.
Miejscowości nie zapamiętałam. Reżyser dość długo zatrzymał
kamerę na tej tablicy.

W roku 1934 w lipcu uczestniczyłam w obozie PWK w Istebnej.
Wysłała mnie Komenda Okręgu OPWR w Toruniu. Komendantką obozu
była Waleria Starzykowa. Komendantką naszej kampanii asp.
Maria Kwiatkowska. Instruktorami były /Włodkówna i J. Dreye-
równa/ /zał. zaświadc./.

Po powrocie z obozu zostałam Szefem Hufca PWK przy Gimnazjum
Żeńskim w Brodnicy. W pamiętniku moim zachowały się wpisy
koleżanek z obozu:

- a/ Myszka Kortecka
- b/ ~~o~~ Kreftówna
- c/ Mimi Grabowska
- d/ Marychna Sikorska - Inowrocław.

Jako Szef przeprowadzałam zbiórki, ćwiczenia, musztry, składałam raporty, pomagałam komendantce Barbarze Słusarczykówniej. W roku 1935 uczestniczyłyśmy w zawodach sportowych PW i WF obwodu p.p. Kierownik zawodów - Kazimierz Widort por. opiekun, starosta powiatowy - M. Galusiński i komendant obwodowy PW i WF. Zdobyłam wówczas III miejsce w konkurencji strzelanie z łuku. W tym samym roku w październiku odbył się kurs obsługi i centrali obs. - meld.

Ukończyłam go 31 października 1935 r. /załącznik/.

30 września 1935 roku uzyskałam Państwową Odznakę Sportową klasy III, stopnia trzeciego wydany przez Wojewódzki Komitet WF i PW w Toruniu Z. dz. 5/78 /załącznik/.

W roku 1937 - 30 maja uczestniczyłyśmy w Obwodowych Zawodach Sportowych organizowanych przez 67 p.p. w Rypinie.

Dowódca 67 Pułku Piechoty p.płk. Kumuniecki, major Wrona - komendant obwodu PW i WF.

W konkurencji zespołowej /3 osoby/ w strzelaniu z łuku zdobyłyśmy pierwsze miejsce.

W dniu 18 maja 1937 roku uzyskałam świadectwo dojrzałości, kończąc równocześnie pracę w charakterze Szefa Hufca PWK przy Gimnazjum Żeńskim w Brodnicy.

W tym samym roku rozpoczęłam naukę w Państw. Pedagogicznym w Toruniu, na wydziale matematyczno-fizycznym, który to ukończyłam w czerwcu 1939 roku uzyskując Dyplom Nauczyciela.

W sierpniu 1939 powołana została na kurs Musztr. 9 WK Rewolucyjną w trybie Lew Andopolski przyśpieszonym 31. sierpnia 1939 r. Apolonia rat. Lesi karth-pont. Byłam w 1 Komp. III plut. Komendantka - Musztr. Elżbety Kawacha Musztr. Kalinowska Hanna

HUFCE PWK - BRODNICA

1946 - 1947 R.

I/1/3

Na początku roku 1946 zorganizowałam dwa Hufce PWK w Brodnicy n/Drwica. Pierwszy w dawnym Gimnazjum Żeńskim - gmach przy ul. Kamionka w Liceum Ogólnokształcącym. Drugi - w Miejskim Spółdzielczym Liceum Handlowym w Brodnicy. Szefem Hufca PWK przy Liceum Ogólnokształcącym została Sobiechówna, córka Kierownika Szkoły Podstawowej Brodnica /Załącznik - fotografia/.

W ramach programu nauczania przydzielono mi 2 godz. tygodniowo. Wykorzystałam je na prowadzenie musztry, naukę pieśni piewackich, wojskowych, ludowych.

na Praktyczne zajęcia w ramach pierwszej pomocy lekarskiej.

Pogadanki okolicznościowe z okazji świąt, rocznic. Organizowałam wieczory świetlicowe, literackie, spotkania junaczek z rodzicami, wychowawcami. W czasie Świąt Bożego Narodzenia - "Wspólny opłatek".

Uczyłam tańców ludowych, narodowych. Organizowałam gry sportowe oraz z pomocą komendanta PW i WF zajęcia na strzelnicy.

Uczestniczyłam na kursie Komendantek Hufców Szkolnych w Olsztynie w lutym 1947 roku /Załącznik - dokumenty/.

Uczestniczyłam również w odprawie Instruktoerek PWK w Zakopanem w czasie od 28.II. do 4.V.1947 r. /Załącznik/.

Hufce PWK brały udział w defiladach i innych uroczystościach państwowych.

W czasie od 8.VII do 13.VIII.1947 r. prowadziłam Oboz Społeczny PWK w Nowej Wsi, powiat Kozienice woj. kieleckie.

Zadaniem obozu była pomoc ludności wsi w okresie żniw, poprzez całodzienną opiekę nad dziećmi w "Dziecińcu obozowym" i pomoc sanitarną przez otwarcie ambulatorium i opiekę nad starcami.

Zadaniem Obozu Społecznego było również organizowanie codziennych wieczornych "ognisk" i prowadzenie zajęć kulturalno-oświatowych z młodzieżą i dorosłymi.

Uczestniczki Obozu Społecznego rekrutowały się z uczennic Liceów klasy trzeciej i czwartej z terenu miasta Torunia około 40 osób.

Zostały podzielone na cztery zespoły - zastępy. Jeden zespół przygotowywał pod "okiem" kucharki posiłki dla uczest-

niczek i dzieci wiejskich. Dzieci otrzymywały bezpłatnie śniadanie, obiad i podwieczerek. Rodzice spokojnie mogli pracować na polach.

Drugi zespół organizował zajęcia z dziećmi dzieląc je na grupy wiekowe. Bawił je, organizując teatr kukiełkowy, uczył pieśni, zabaw ruchowych oraz łatwych inscenizacji.

Trzeci zespół pod opieką studentki ostatniego roku Akademii Medycznej prowadził "ambulatorium" oraz opiekował się starcami. Zadaniem tej grupy dziewcząt było sprzątanie mieszkania staruszka, obmywanie, czesanie, pranie oraz przygotowanie posiłku. Żywność i leki wydawane były bezpłatnie. Pochodziły z darów amerykańskich z tzw. "UNRY".

Czwarty zespół przygotowywał się na terenie obozu, pod opieką instruktorki świetlicowej do codziennych zajęć z młodzieżą dorosłą i dorosłymi mieszkańcami wsi - w czasie wieczornych "ognisk". Organizowano wieczory literackie, wieczornice z okazji rocznic, świąt państwowych. Uczono tańców regionalnych i narodowych, wspólnie śpiewano pieśni ludowe i wojskowe.

Co tydzień zespoły wymieniały swe zadania. Każda "junaczka" uczyła się wszystkich zajęć obozowych. Uczestniczki chętnie wykonywały powierzone im rozkazem, zadania.

Atmosfera wzajemnej życzliwości, współpracy i odpowiedzialności za dobre wykonanie zadania, była wielka. Wspaniała atmosfera oraz wzajemna sympatia cechowała wszystkich. Po rozwiązaniu Obozu Społecznego w Nowej Wsi i rozliczeniu się z organizatorami tj. Wojewódzką Komendą PW, WF w Bydgoszczy zakończyłam swą działalność na tym terenie. Zostałam przeniesiona na teren województwa Rzeszów. Tam w Komendzie Wojewódzkiej PW i WF jako referent do spraw PWK rozpoczęłam nową działalność.

*Lea Au do poha
Apolonia*

I/1/5

WOJEWODZKI URZĄD WF I PW
RZESZÓW
KOMENDA WOJEWODZKA Powszechniej Organizacji
" SŁUŻBA POLSCE "
RZESZÓW

Od dnia 15 grudnia 1947 do dnia 1 marca 1948 r. pracowałam w charakterze referenta "P.W.K." Przynależności Wojsk Kobiet w Wojewódzkim Urzędzie W.F. i P.W. w Rzeszowie. Po przeprowadzeniu reorganizacji Urzędu pracowałam od dnia 1 marca 1948 do dnia 31 grudnia 1948 r. na stanowisku kierowniczkich Sekcji do spraw P.W.K. w Komendzie Wojewódzkiej Powszechniej Organizacji "Służba Polsce" w Rzeszowie.

Moim zadaniem było:

1. Organizowanie hufców szkolnych SP.
2. Letnich obozów społecznych.
3. Dostarczanie programów i materiałów szkoleniowych oraz Inspekcja tychże.
4. Powoływałam kandydatki na Komendantki tych Hufców i Obozów oraz wysyłałam na kursy - obozy Centralne. Osobiście uczestniczyłam w ich szkoleniu jako instruktor.
5. Brałam udział w odprawach organizowanych dla Komendantów Powiatowych Organizacji P. "S.P." i przekazywała im rozkazy i materiały szkoleniowe dla instruktorek powiatowych PWK w poszczególnych powiatach.
6. W okresie letnim zorganizowałam 5 Obozów Społecznych na terenie Podkarpacia /okolice "Żmigrodu" / i województwa Białostockiego /okolice "Łapy" /.
7. Brałam udział w Odprawach Referentek Wojew. PWK organizowanych w Ministerstwie Obrony Narodowej w Warszawie a następnie po reorganizacji od 1.III.1948 r. w Komendzie Głównej Powszechniej Organizacji "Służba Polsce" w Warszawie. Odprawom przewodniczyła Wittek Maria - Szef Wydziału PW i WF Kobiet i jej współpracownik Komendantka Elżbieta Zawacka.
8. W okresie zimowym organizowałam i prowadziłam w Ośrodku WF i PW w Przemyśle /Hala Sportowa/ Kursy Przynależności Rolniczego dla przyszłych przedownic wsi.

Na tych kursach przyszłe przedownice pracy kulturalno-oświatowych na wsi uczyły się: higieny osobistej, szycia, goto-

wania, hodowli zwierząt domowych. Uczyły się też udzielania pierwszej pomocy lekarskiej oraz zajęć świetlicowych, w tym tańców ludowych i narodowych.

Jako wykładowców powoływałam lekarzy, inżynierów rolnych, kwalifikowaną kucharkę, szwaczkę oraz instruktorów świetlicowych. Na kursach obowiązywał regulamin wojskowy.

Dziewczęta uczyły się poprzez musztrę karności i wykonywania rozkazów - co czyniły chętnie. Poważnie traktowały polecenia instruktorów i wychowawców. Dziewczęta uczyły się pieśni ludowych, wojskowych oraz organizowały samodzielnie wieczory literackie, wspólne zabawy i rozgrywki sportowe.

Atmosfera kursu przepełniona życzliwością i powagą wyrabiała koleżeńskość i uczyła współpracy w grupach.

9. Równocześnie prowadziłam osobiście zajęcia w ramach programu nauczania:
  - a/ w Państwowym Liceum Spółdzielczym w Miłocinie pow. Rzeszów
  - b/ w Państwowym Gimnazjum Krawieckim w Rzeszowie
10. W charakterze nauczyciela PWK i Komendantki hufca PWK, Komenda Główna P wszechnej Organizacji "SP" powołała mnie na funkcje instruktorki szkoleniowej na obozy centralne w Garczynie.
11. Ukończyłam również Kurs Doskonalący Kobiecej Kadry "SP" organizowany w maju 1948 r. w Warszawie przez Komendę Główną PO "SP".

Pod koniec roku 1948 na wiadomość o aresztowaniu Szefa Wydziału PWK Wittek Marii i Komendantki Elżbiety Zawackiej, nękana przesłuchawaniem w Biurze U.B. złożyłam rezygnację z pracy Kierowniczką Sekcji PWK.

Następnie przeniosłam się do Szczecina, gdzie podjęłam pracę nauczyciela w Wieczorowej Szkole dla Dorosłych w Stołczynie - Szczecin. Równocześnie prowadziłam zajęcia w ośrodku "Związku Zachodniego" - "Zarząd Okręgu - Ligi Morskiej Szczecin" w charakterze wykładowcy na kursie Repolonizacyjnym.

W czasie od 15 lutego 1949 r. do 30 czerwca 1950 roku prowadziłam zajęcia w Państwowym Gimnazjum Krawieckim - żeńskim w Szczecinie. - w charakterze nauczyciela zagadnień społeczno-politycznych i zajęć świetlicowych.
12. Zorganizowałam dla uczennic obóz letni w Krościenku koło Szczawnicy oraz wycieczkę krajoznawczą do Krakowa.

Dojazdy tramwajem do szkoły wieczorowej dla dorosłych i powroty nocą do domu w owym okresie były bardzo uciążliwe i niebezpieczne. Skorzystałam więc z oferty i zaczęłam pracę w charakterze nauczyciela religii w dziennej Szkole Podstawowej - Pogodno - Szczecin.

Nękana przez pracowników Urzędu Bezpieczeństwa miasta Szczecina, zostałam przeniesiona przez Kurię Biskupią w Gorzowie na teren wsi Drawno leżącej w woj. Gorzów. Ale i tam dotarł oficer UB. Zwolniono mnie ze Szkół Podstawowych na wsi. Zmuszona byłam do nauczania religii poza szkołą. Uczyłam na terenie kościoła.

Od 1953 r. podjęłam pracę w Szkole Podstawowej Nr 3 na Wielbarku - Malbork w charakterze nauczyciela matematyki, fizyki i chemii. Równocześnie od 1958 r. pracowałam w charakterze przewodnika PTTK na Zamku Malborskim i na terenie okolicznym. Trzydzieści jeden lat oprowadzałam turystów polskich, a około 15 lat turystów zagranicznych w języku niemieckim.

Otrzymałam najwyższe odznaczenia PTTK z Zarządu Głównego, Zarządu Okręgu i miejscowych władz Malborka, a za ponad trzydziestoletnią pracę nauczyciela-wychowawcy w Szkołach Podstawowych i Średnich - "Złotą Odznakę" i krzyż kawalerski oraz liczne dyplomy.

ELŻBIETA ZAMBRZYŃSKA
Lewandowska
Apolonia

I/2 Dokumenty (sensu ścisłym) dotyczące osoby relatorce

- Dyplom W.F. i P.W. Pow. Brodnickiego, 1932, druk (ksero), k.1, s.1
- Świadectwo ukończenia kursu D.P.G. wydane przez Obwodowego Komendanta P.W., Brodnica, 1933, oryg., k.1, s.1
- Zaświadczenie wydane przez Komendę Obozu P.W.K., Istebna 1934, druk (ksero), k.1, s.1 (2 egz.)
- Świadectwo [nr 6] wydane przez Ligę Obrony Pow. i Przeciugaz., Brodnica 1935, druk (ksero), k.1, s.1
- Dyplom strzelecki, 1935, druk (ksero), k.1, s.1
- Dyplom komendy Obwodowej P.W. i W.F., Rypin 1937, druk (ksero), k.1, s.1
- Zaświadczenie dot. Państ. Odznaki Sportowej przyznanej przez Pow. Komitet W.F. i P.W., Brodnica 1935, druk (ksero), k.1, s.1
- Świadectwo Dojrzałości wydane przez Kuratorium okr. szk. Poznań, 1937, druk (ksero), k.2, s.1-2
- Karta uczestnictwa [nr 00877] w obozie letnim wydane przez Państw. Urząd WF i PW, Olsztyn 1947, oryg., k.1, s.1
- Zaświadczenie [nr 142] wydane przez Państw. Urząd WF i PW, Olsztyn 1947, druk (ksero), k.1, s.1
- Powołanie na odpłatną instruktorską wydane przez Woj. Urząd WF i PW, Bydgoszcz 1947, oryg.
- Zaświadczenie wydane przez Dyk. Wojew. Urzędu WF i PW, Rzeszów 1947, oryg., k.1, s.1
- Powołanie do pracy wydane przez Państw. Gimn. Krawieckie, Rzeszów 1947, mps. (ksero), k.1, s.1 (2 egz.)
- Dokumenty dotyczące organizacji obozu P.W.K., Bydgoszcz 1947, oryg., k.2, s.1-2
- Telegram wysłany przez M. Wittekołowicz, Warszawa, oryg., k.1, s.1
- Powołanie do pracy jako komendantki Hufca Szkoln. P.W.K., Miłocin 1948, mps. (ksero), k.1, s.1 (2 egz.)
- Rozkaz wydany przez KG PO "Służba Polsce", Rzeszów 1948, k.1, s.1 (2 egz.)
- Zaświadczenie [nr 12] wydane przez KG PO "Służba Polsce" 1948, k.1, s.1
- Zaświadczenie wyd. przez Kom. Woj. PO "Służba Polsce" 1948 (2 egz.)
ksero k.1, s.1 (2 egz.)
- Powołanie do pracy, Szczecin 1949, ksero k.1, s.1 (2 egz.)
- Upoważnienie wydane przez Kom. Woj. PO "Służba Polsce", Rzeszów 1948, ksero k.1, s.1
- Zaświadczenie wydane przez Kom. Woj. PO "Służba Polsce", Rzeszów 1948, ksero k.1, s.1

- Zaświadczenie wydane przez Ligę Morską Zarząd Okręgu Szczecin 1950, mps., odpis, k.1, s.1 (2 egz.)
- Dyplom uznania wydany przez Polski Związek Zachodni, druk, ksero, k.1, s.1
- Podziękowanie za pracę pedagogiczną, Malbork 1973, druk, ksero, k.1, s.1
- Podziękowanie za pracę wydane przez Woj.Kom. Frontu Jedności Narodu, Gdańsk 1973, druk, ksero, k.1, s.1
- Podziękowanie wydane przez Woj.Kom. Frontu Jedności Narodu, Elbląg 1976, druk, ksero, k.1, s.1
- Legitymacja [nr 685-73-5] nadania Złotego Krzyża Zasługi, Warszawa 1973, druk, ksero, k.1, s.1 (2 egz.)
- Legitymacja [nr 2384-84-51] przyznania Krzyża Kawalerskiego Orderu Odwrotzenia Polski, Warszawa 1984, druk, ksero, k.1, s.1 (2 egz.)
- Legitymacja [nr 5645] przyznania srebrnej odznaki PTTK, Warszawa 1974, druk, ksero, k.1, s.1 (2 egz.)
- Legitymacja [nr 6950] przyznania złotej honorowej odznaki PTTK, Warszawa 1980, druk, ksero, k.1, s.1 (2 egz.)
- Legitymacja [nr 7184] odznaki „25 lat w PTTK”, Elbląg 1984, druk, ksero k.1, s.1 (2 egz.)
- Legitymacja [nr 2809] odznaki „złotej odznaki PTTK”, Warszawa 1987, druk, ksero, k.1, s.1 (2 egz.)
- List gratulacyjny, Malbork 1989, mps., ksero, k.1, s.1
- Dane o kombatancie - uczestnicze VI Sesji Fundacji, Toruń

I/2/1

KOMITET W.F.i.P.W. POW. BRODNICKIEGO

DYPLOM

p. Lewandowska Apolonja
Hufiec Gimn. Żeńskiego w Brodnicy

zdo był w zawodach sportowych zorganizowanych przez
Pow. Komitet W.F. i P.W.

w dniu 12. czerwca 1932.

tr z e c i e miejsce

w konkurencji strzelanie z br. sport. m 25 mtr.

z wynikiem 186 pkt.

DOWÓDCA PUŁKU

Kobryński
Jan Kłobucki
prużownik

Przewodniczący Komendy P. W.

Strawski
Przewodniczący Komendy P. W.

I/2/2 2

S W I A D E C T W O

o ukonczeniu kursu O.P.G.

Pan/i/..... *Szwandowska* .....ukonczył/a/ 20 godzinny

kurs O.P.G. z wynikiem:

Wymiar maski	O.P.G.....	<i>dobrym</i> .....
.....	O.P.L.....	<i>dobrym</i> .....
	Retornietwo.....	<i>dobrym</i> .....

Brodnie, dnia 27. marca 1933r.

Oficer Gzowy Pułku

Obwodowy Komendant P.W.

Widorski
Kazimierz Widorski
Porucznik

Widorski
Kazimierz Widorski
Porucznik

ORGANIZACJA PRZYSPOBIENIA WOJSKOWEGO KOBIEC DO OBRONY KRAJU

I/2/3

Nazwa jednostki pwk

Dnia 16-go VII 1934 r.

Komenda Obozu P. W.
Organizacji Przysposobienia
Kobiet do Obrony Kraju
w letebnej.

ZAŚWIADCZENIE Nr.

Nazwisko i imię *Lewandowska Apolonia*
ur. dn. *15* m. *12* r. *1917* w *Grochowie* zamieszkała
Brodnicy *Stawowa 7*

odbyła przysposobienie ogólnowojskowe w czasie od ..... do .....
z następującym wynikiem:

1. Wychowanie fizyczne:	4. Higiena i ratownictwo <i>dobrym</i>
P. O. S. grupy <i>cała</i>	5. Obrona przeciwgazowa i przeciwlotnicza <i>bardzo dobrym</i>
Gry ruchowe	6. Strzelectwo <i>dobrym</i>
Gry sportowe <i>bardzo dobrym</i>	7. Łucznictwo <i>dostatecznym</i>
Lekka atletyka <i>dobrym</i>	8. Służba polowa:
Pływanie <i>dostatecznym</i>	Terenoznawstwo <i>bardzo dobrym</i>
2. Wychowanie obywatelskie <i>przebiegłe</i>	Łączność <i>dobrym</i>
3. Nauka służby <i>dobrym</i>	Gry polowe <i>uczestniczyła</i>
9. Specjalne wyszk. fachowe (wyszczególnić jakie)	
10. Zachowanie się <i>bardzo dobre</i>	
Ocena ogólna <i>dobra</i>	

ZAREJESTROWANO w *Komendzie*
Okręgu O. P. W. R. w Toruniu
za L. 20/ag - wojsh.

chorąż Kwiatkowska
Komendantka (jednostki pwk) *an.*

Karykowska Malerji
(podpis)

Skala oceny: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie.

ORGANIZACJA PRZYSPOBNIENIA WOJSKOWEGO KOBIEC DO OBRONY KRAJU

II egz.

I/2/4

Nazwa jednostki pwk

Dnia 16-go VII 1934 r.

Komenda Obozu P. W.
Organizacji Przysposobienia
Kobiet do Obrony Kraju
w ..... w Itebniej.

ZASWIADCZENIE Nr. ....

Nazwisko i imię Lewandowska Apolonia
ur. dn. 15 m. 12 r. 1917 w Grodziszku zamieszkała
Brodnicy Dworcowa 7
odbyła przysposobienie ogólnowojskowe w czasie od ..... do .....
z następującym wynikiem:

1. Wychowanie fizyczne:	4. Higiena i ratownictwo <u>dobrym</u>
P. O. S. grupy <u>cała</u>	5. Obrona przeciwgazowa i przeciwlotnicza <u>bardzo dobrym</u>
Gry ruchowe	6. Strzelectwo <u>dobrym</u>
Gry sportowe <u>bardzo dobrym</u>	7. Łucznictwo <u>dostatecznym</u>
Lekka atletyka <u>dobrym</u>	8. Służba polowa:
Pływanie <u>dostatecznym</u>	Terenoznawstwo <u>bardzo dobrym</u>
2. Wychowanie obywatelskie <u>przeciętny</u>	Łączność <u>dobrym</u>
3. Nauka służby <u>dobrym</u>	Gry polowe <u>uczestniczyła</u>
9. Specjalne wyszk. fachowe (wyszczególnić jakie)	
10. Zachowanie się <u>bardzo dobre</u>	
- Ocena ogólna dobra

ZAREJESTROWANO w Komendzie
Okręgu O. P. W. R. w Toruniu
za L. 20/og. - wojsh.

chorąża Kwiatkowska
Komendantka [jednostki pwk] an.

Krzysztofa Nalenja
(poziwie)

Skala oceny: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie, niedostatecznie.

I/2/5 4

LIGA OBRONY POWIETRZNEJ I PRZECIWGAZOWEJ

STOWARZYSZENIE WYŻSZEJ UŻYTECZNOŚCI

pod Wysokim Protektoratem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej

Obwód L. O. P. P.

w *Brodniczy*

Opanowanie oceanu powietrznego nad własnym krajem jest jednym z najważniejszych zadań nowoczesnego państwa. Nie tylko dla obrony granic, ale i dla rozwoju jego ducha.

gen. Rayski.

ŚWIADECTWO

NR. *6*

1939

1945

Pani

Lewandowska Apolonja

ukończyła w

Brodniczy

w dniu

31. października

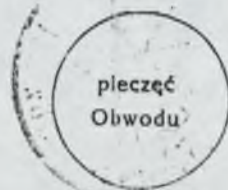
1935 r.

Kurs obsługi centrali obs. - meld.

Gustowski

Instruktor Obwodowy O. P. L. G.

(-) Gustowski

M. Salusinski

Prezes Obwodu L. O. P. P.

(-) M. Salusinski

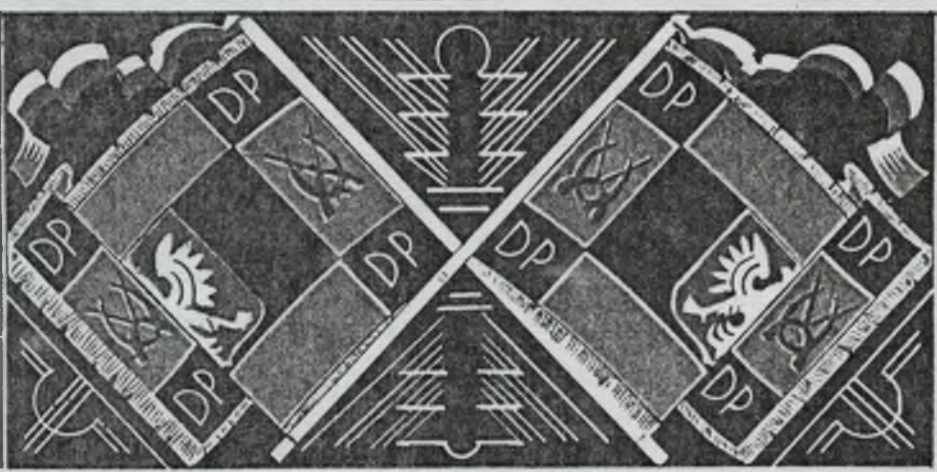
Starosta

Lijinski

Inspektor Okręgowy O. P. L. G.

(-) Lijinski

● DYPLOM ● STRZELECKI

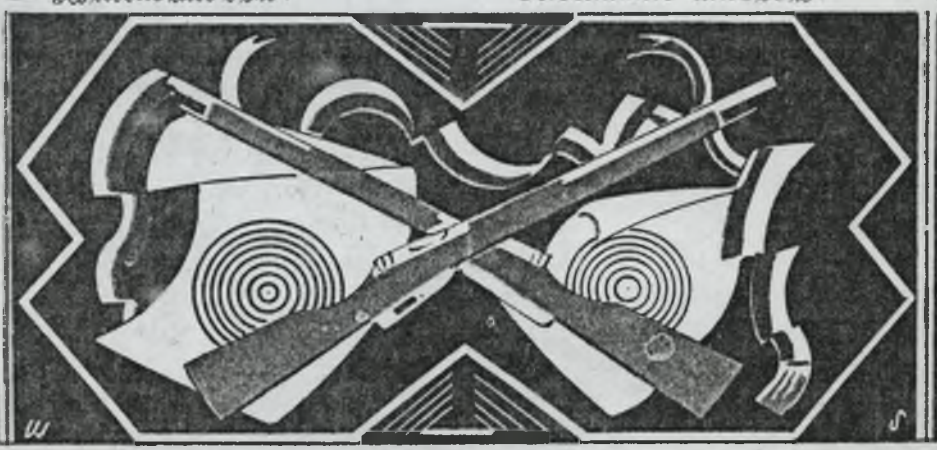
*Lewandowska St. polonja Tw Str. Brodnica.
wobyla III miejsce w strzelaniu a luku
w zawodach sportowych S. W. i W. F.
Obwod Sw 67 pp. w roku 1935.*

[Signature]
Stronka pow.

[Signature]
Przewodn. Komit.

[Signature]
Komendant obw.

[Signature]
Kierownik zawodów

I/2/17

DYPLOM

dla Pani Lewandowskiej Apolonii
 z powiatu Brodnickiego
 która w zawodach sportowych o mistrzostwo obwodu p.w.
 67 p.p. w 1937 roku zajęła
 I miejsce zespołowe
 w strzelaniu z łukem osiągnijac 166 punktów.

Ruspin, dn. 30.V.1937r.

Inspektor Obwodowy P.W. 109.

J. Krawiec
 Wronow
 mgr.

Stowarz. pułk. *Łuczniczki*

Summerski
 ppłk.

I/2/8

Imię i nazwisko Kwadrantka H polonia
Miejsce i data urodzenia K-B
Uzyskał prawo do noszenia

Państwowej Odznaki Sportowej.

klasy 3mej stopnia 3meiego przyznanej mu przez
przewodniczącego Wojewódzkiego Komitetu Wychowania Fizycznego
i Przynsposobienia Wojskowego w Tarnobrzegu
decyzją 30. IX. 1935 r. L. dz. 5/78
z ważnością do dnia 31. grudnia 1937 roku

Przewodniczący Powiatowego Komitetu
Wychowania Fizycznego i Przynsposobienia Wojskowego.

[Handwritten signature]

I/2/3 5

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO Gorzńskiego w Gorzaniu
PAŃSTWOWA KOMISJA EGZAMINACYJNA

ŚWIADECTWO DOJRZAŁOŚCI

Stwandowska Apolonia Anna

urodzona dnia 15 miesiąca grudnia

roku 1917 w Grodzisku

województwa holnowskiego

wyznania rzymsko-katolickiego

po ukończeniu nauki w Gorzaniu

Gimnazjum Heuskiego

Towarzystwa Gimnazjum Heuskiego

w Grodnie

1 września

1937

Ze zdawała w terminie letnim 1937 r. gimnazjalny zwyczajny

egzamin dojrzałości typu humanistycznego wobec Państwowej Komisji

Egzaminacyjnej, powołanej przez Kuratorium Okręgu Szkolnego

Gorzńskiego w Gorzaniu pismem z dnia 19 kwietnia 1937 r.

Nr 1-11542/37 i otrzymała następujące oceny ostateczne z przedmiotów

egzaminacyjnych:

z religii . . . . . dobry

z języka polskiego . . . . . dostateczny

z języka łacińskiego . . . . . dostateczny

z języka francuskiego . . . . . dostateczny

z historii wraz z nauką o Polsce Współczesnej . . . . . dobry

z fizyki wraz z chemią . . . . . dostateczny

z matematyki . . . . . dobry

I/2/10

Poza tym uzyskał ostatnie oceny roczne w klasach VI — VIII (lub odpowiednie oceny na egzaminie wstępnym do wymienionego gimnazjum) z przedmiotów następujących:

- z j. Galin'skiego dostatecznie ze śpiewu i muzyki
- z języki wrr. i chemii dostatecznie z ćwiczeń cielesnych *bardzo dobrze*
- z propedeutyki filozofii *bardzo dobrze* z geografii *dostatecznie*
- z rysunku

Państwowa Komisja Egzaminacyjna uznała *Lewandowska*
Apolonia Kuc za dojrzałą do studiów
 wyższych i wydaje *jej* niniejsze świadectwo.
 M. Brodniczy dnia 18 maja 1934 roku.

Nr 8.

PRZEWODNICZĄCY
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ.

Marcin Potaszy

CZŁONKOWIE
PAŃSTWOWEJ KOMISJI EGZAMINACYJNEJ:

- Janina Lewandowska*
- Halina Musiewiczówna*
- Kazimierz Jędrzejewski*
- Jolanta Palijko*
- Lea Wittorski*
- Helena Ladurwa*
- M. Stanisław Tręgowski*

Państwowy Urząd Wychowania Fizycznego
i Przystosowania Wojskowego

1/2/11

Cena 10 zł.

Karta uczestnictwa № 008777

w obozie letnim organizowanym przez

W.F.I.P.W.
w Olsztynie

Ważne na podstawie zarządzenia Min. Kom. z dnia 24.VI. 1946 r.
Nr G 4-13/478/46 r.

dla ob.

Sewandowskiej Apolonii

legitymującego się dowodem tożsamości Nr 32 wydanym przez

Inspektorat Szkolny

w Brodnicy.

uprawnia do

ulgowego powrotu ze zniżką 66%

od st.

Olsztyn

do st.

Brodnica

pod warunkiem ostemplowania niniejszej karty w kasie biletowej.

Olsztyn

dn. 28.I. 1947 r.

Szef Wydziału Og. Org.
Państw. Urzędu W. F. i P. W.

Podpis posiadacza

Dyrektor Państwowego (Wojewódzkiego)
Urzędu Wychowania Fizycznego
Przystosowania Wojskowego

Stempel kasy biletowej

pieczęć urzędu

I/2/12

1/2/13

Zaświadczenie Nr. 142 / 1947.
(rok)

Ob. Lewandowska Apollonia syn (córka) Piotra
urodzony (a) dn. 15 mies. XII rok 1917 w Grudziądzu
ukończył (a) Kurs Komendantek Pułców Szkolnych w Olsztynie
(nazwa kursu, obozu)
z wynikiem bardzo dobrym.
uzyskując stopień, tytuł, kwalifikacje)

(uprawnijace go (ja) do prowadzenia pracy p.w.K.
na stanowisku komendantki kursa szkolnego.

Olsztyn, dnia 28. II 1947 r.

Zawache
Komendant kursu (obozu)

Sęd. W. A. Sz. 13, Wejł. P. U. W. F. i P. W.

Jan Klemm
(Piński, polk.)

U W A G I Niepotrzebne skreślić.

I/2/15

Z A S W I A D C Z E N I E

Zaswiadczam iż Lewandowska Apolonia ur.15.XII.1917 roku
pracuje w Wojewódzkim Urzędzie NF i PW w Rzeszowie w charakterze referentki
P.W.K.

Niniejsze zaświadczenie wydaje się celem przedłożenia
Powiatowej Komendzie Milicji Obywatelskiej w Rzeszowie.

Dyrektor Wojew. Urzędu NF i PW

Mysłowski
Mysłowski, ppłk.

Rzeszów, dnia 25 listopada 1947 r.

Województwo
Poznańskie
Tarnobrzeg
Poznań

Województwo Poznańskie 1/2/16

3-4

Województwo Poznańskie

Województwo Poznańskie
Tarnobrzeg
Poznań

Rzeszów, dnia 9 grudnia 1947 r. 4/2/47

L.dz. 336/47

Obywatelka
Lewandowska Apolonia
w R z e s z o w i e.

Powołuję Obywatelkę za jej zgodą do pracy w Państwowym Gimnazjum Krawieckim w Rzeszowie na okres od dnia 1 grudnia 1947 r. do dnia 31 lipca 1948 r. w charakterze kontraktowego nauczyciela Przystosobienia Wojskowego Kobiet

na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr.1 do rozporządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I Pers.-20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty/Dz.Urz.Min.Ośw.

Nr.....poz...../ a w szczególności:

- 1.z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze ...4.+2.....
w okresie ..... I. półrocza .....
- 2.z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze ..... 4 + 2 .....
- 3.z obowiązkiem kierowania.....
w okresie..... / szkoła, zakładem /
w okresie..... 1.XI.1947 do 31 lipca 1948 r.
- 4.z wynagrodzeniem miesięcznym równajacym się uposażeniu VI. grupy funkcyjarszów państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym.....
- 5.z wynagrodzeniem za godzinę kontraktową w niepełnym wymiarze w wysokości 400.- zł miesięcznie za godzinę,..... jedną..... tygodniowo.
- 6.z wynagrodzeniem dodatkowym równajacym się.....
- 7.z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby Kuratorium Okręgu Szkolnego Rzeszowskiego

umowy nie zatwierdziło, przyczym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatelka zostanie zawiadomiona o decyzji Kuratorium Okręgu Szkolnego Rzeszowskiego

w celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatelka u Dyrektora Państwowego Gimnazjum Krawieckiego w Rzeszowie.

Rzeszów, dnia 9 grudnia 1947 r.

L.dz. 336/47

Obywatelka
Lewandowska Apolonia
w R z e s z o w i e.

Powołując Obywatelkę za jej zgodą do pracy w Państwowym Gimnazjum Krawieckim w Rzeszowie na okres od dnia 1 grudnia 1947 r. do dnia 31 lipca 1948 r. w charakterze kontraktowego nauczyciela Przysposobienia Wojskowego Kobiet

na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr.1 do rozporządzenia Ministerstwa Oświaty z dnia 24 października 1947 r. Nr I Pers.-20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty/Dz.Urz.Min.Ośw.

Nr.....poz...../ a w szczególności:

- 1.z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze ...4.+2.....
w okresie ..... I półrocza .....
/ półrocza, semestru, trymestru/
- 2.z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze ..... 4 + 2 .....
w okresie ..... II półrocza .....
- 3.z obowiązkiem kierowania.....
w okresie..... 1 XII 1947 do 31 lipca 1948 r. / szkołą, zakładem /
- 4.z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu ..... grupy funkcyjariuszów państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym.....
- 5.z wynagrodzeniem za godzinę kontraktową w niepełnym wymiarze w wysokości 400.- zł miesięcznie za godzinę,..... jedna ..... tygodniowo.
- 6.z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się.....
- 7.z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby Kuratorium Okręgu Szkolnego Rzeszowskiego umowy nie zatwierdziło, przyczym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatelka zostanie zawiadomiona o decyzji Kuratorium Okręgu Szkolnego Rzeszowskiego w celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatelka u Dyrektora Państwowego Gimnazjum Krawieckiego w Rzeszowie.

[Handwritten signature]

I 12/19

Wojewódzki Urząd WF. i PW

Bydgoszcz

Nr. 5809 P.w.K.

Lr.

1947 r.

23

Komendantka Obozu P.w.K.
 i instr. Senardowska # polonia
 wies. Nowa Wies
 poczta. Kozierice
 powiat. Kozierice

Dnia 23 lipca b.r. (w srode) o godz. 17-ej. Poczta
 główna w Bydgoszczy, przyjęła sumę 40.000zł (czterdzieści
 tysięcy zł), która to suma wysłał woj. Urząd WF. i PW. w
 Bydgoszczy na ręce Obywatelki, dla swojego obozu P.w.K.
 Przydzielone pieniądze mogą być zużyte tylko
 na zakup artykułów żywnościowych.
 Wszystkie rachunki winny być wystawione dla
 Obwodowej Komisji dla spraw letnich kolonii w Toruniu
 i złożone po zakończeniu Obozu w woj. urządzie WF. i PW.
 Bydgoszcz.

_____
 Dyrektor W. U. W. F. i P. W.

M. Matuszewski
 M. Matuszewski
 Kapitan

Wojewódzki Urząd WF i PW
Bydgoszcz

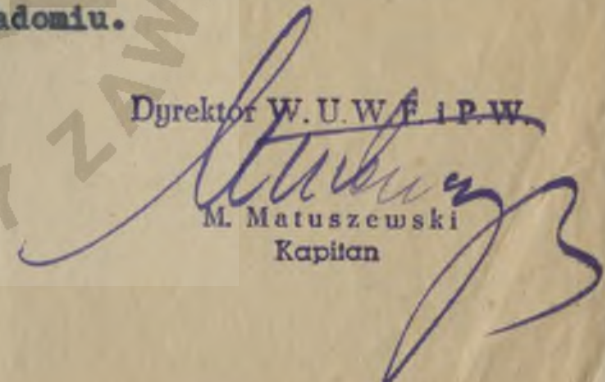
I/12/20

Z a ś w i a d c z e n i e .

Niniejszym stwierdzam, że Instr. PWK. Serwardowska
Apolonia została wyznaczona rozkazem Wojewódzkiego
Urzędu WF. i PW. Bydgoszcz na funkcję Komendantki Obozu Społecz-
nego p.w.k. w Nowej Wsi - pow. Kozłowski.

Zaświadczenie niniejsze wydaje się celem okazania
Wojewódzkiemu Urzędowi WF. i PW. w Radomiu.

Dyrektor W. U. W. F. i P. W.

M. Matuszewski
Kapitan

TELEGRAM

1/2/21

z Kanowa Nr 1450-11 sl. 11 da. 11 godz. 11 m. 11

Uwagi służbowe:

Przyjęto

godz. 10 m. 05

Odtelegrafowano

dn. .... godz. .... m. ....

przewód Nr

10000

przewód Nr

do

Podpis

Podpis

Wzrost: „P. T. I. T.” nie przyznaje odpowiedzialności za
błąd z zagubienia, nieaktualności lub opóźnienia telegramu.

przebieg 1939-1945 przyjazd
 w Warszawie w październiku
 Gołkine przyjeżdża w drodze W. E. W. F.
 Bresson
 Wittekołowcy

P. P. T. I. T. - Nr 1000 - V. 46 -
Warszawa Zakłady Graficzne L&D

172/22

Państwowe Liceum Spółdzielcze
w Miłocinie, pow. Rzeszów
Nr.: 112/48
Pr.: zatrudnienie.

Miłocin, dnia 20 lutego 1948

Obywatel /-ka/
Lewandowska Apolonia
Komendantka Wojew. un. J.W. i W.F.
Pleszowie

Powołuję Obywatela /-ka/ za Jego /Jej/ zgodą do pracy w ...
Państwowym Liceum Spółdzielczym w Miłocinie
na okres od dnia 1 grudnia 1947 r. do dnia 31 lipca 1948 r.

w charakterze kontraktowego Komendantki Szkoły J.W.K.
na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku
Nr. 1 do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947
Nr. I.Pers.-20731/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktow-
ych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Ośw.
/Dz.Urz.Min.Ośw.Nr. .... poz. .... / w szczególności :

- 1/ z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 12/3 godz. tygodniowo
w okresie od 1 grudnia 1947 r. do 31 lipca 1948 r. (w pełnym zakresie)
- 2/ z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 12/3 godz. tygodniowo
w okresie od 1 lutego 1948 r. do 31 lipca 1948 r. (w pełnym zakresie)
- 3/ z obowiązkiem kierowania szkołą lub zakładem / ... /
w okresie .....
- 4/ z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu .....
..... grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z odatkami
do uposażenia przysługującym mianowanym .....
- 5/ z wynagrodzeniem za godziny ..... w wysokości 400 - czterysta ..... zł
miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo .....
- 6/ z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się .....
- 7/ z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby Kuratorium O.S.
/Ministerstwo Kurat.
umowy nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy
nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatel /ka/ zostanie zawiadomiony o decyzji .. Kuratorium O.S.
/Ministerstwa/

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosił się Obywatel
u mnie w Miłocinie pod Pleszowami
/u mnie, u dyrektora szkoły

odpis : Jurek Janusz
34

12/23

Państwowe Liceum Spółdzielcze
w Miłocinie, pow. Rzeszów
Nr.: 112/48
Pr.: zatrudnienie.

Miłocin, dnia 20 lutego 1948 r.

Obywatel /-ka/
Lewandowska Apolonia
Referenta Wojew. un. J.W. i W.F.
w Rzeszowie

Powzuje Obywatela /-ka/ za Jego /Jej/ zgodą do pracy w ...
Państwowym Liceum Spółdzielczym w Miłocinie
na okres od dnia 1 grudnia 1947 r. do dnia 31 lipca 1948 r.

w charakterze kontraktowego *Nomendantki Szkoły Sztuki J.W.K.*
na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku
Nr. 1 do rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 24 października 1947
Nr. 1.Pers.-20751/47 w sprawie wynagrodzenia pracowników kontraktow-
ych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Ośw.
/Dz.Urz.Min.Ośw.Kr. poz. / w szczególności :

- 1/ z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 12/3 godz. tygodniowo
w okresie od 1 grudnia 1947 r. do 31 stycznia 1948 r. (1 półrocze)
- 2/ z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 12/3 godz. tygodniowo
w okresie od 1 lutego 1948 r. do 31 lipca 1948 r. (II półrocze)
- 3/ z obowiązkiem kierowania/szkołą lub zakładem/ w okresie
- 4/ z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu
... grupy funkcjonariuszów państwowych wraz z dodatkiem
do uposażenia przysługującym mianowanym
- 5/ z wynagrodzeniem za godziny ... w wysokości 400 - czterysta ...
miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo
- 6/ z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się
- 7/ z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby Kuratorium O.S.
/Ministerstwo, Kurat.
umowy nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy
nastąpi z końcem miesiąca, w którym Obywatel /ka/ zostanie zawiadomiony o decyzji
Kuratorium O.S.
/Ministerstwa/

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel
u mnie w Miłocinie pod Dyktando
/u mnie, u dyrektora szkoły

odpis : *Jakub*
35

I/2/24

KOMENDA GŁÓWNA
Powszechnej Organizacji
"Służba Polska"
Oddział Wyszkania

Nr 2149/XI/Hyk/b
17 " - III - - 1948 r.

Kier Lek Hy 25 VI
926

Lwowo-lwowska Apolajca
Woj. P. O. Służba Polska
Rzenów
Bolshogo 22

Zawiadamiam, że na zasadzie rozkazu org. L 1661/XI/Wyszk. - b z dn. 26.VI.br.
została Obywatelka powołana na funkcję *Wyszkoleniowa*
na obozie "SP" w *Gawesynie*
na czas od *1 sierpnia* do *31 sierpnia*
w Komendzie obozu należy się zameldować dnia 1.VII.48r.
Oderotnie pokwitować kartką pocztową otrzymanie niniejszego zawiadomienia.

Z-CA SZEFA WYDZIAŁU
PW i WF Kobiet

Stebelska, kpt.
/Stebelska Anna, kpt./

SZEF WYDZIAŁU
PW i WF Kobiet

Wittek
/Wittek Maria/

KOMENDA WOJEWÓDEK
Powszechnej Org. "Służba Polska"
Rzenów
wpłynęło dn. *26.VII.* 1948 r.
Nr. *2854*
Zal. *1*

11/2/25

KOMENDA GŁÓWNA
Powszechnej Organizacji
"Szkoła Polaca"
Oddział Wyszukiwania

Nr 2149/xi/lyak/b
17 " - III - 1948 r.

Kier. Lek. Wy. 28 VI
926

Lewouolowska Apolonia
Komenda Woj. P.O. "Szkoła Polaca"
Rzenow
Bolszego 22

Zawiadamiam, że na zasadzie rozkazu org. L 1661/XI/Wyszuk.- b z dn. 26.VI.br.
została Obywatelka powołana na funkcję *Kier. Kolumny*
na obozie "SP" w *Gareszynie*
na czas od *1 sierpnia* do *31 sierpnia*
w Komendzie obozu należy się zameldować dnia *1.VII.48r.*
odsrocznie pokwitować kartką pocztową otrzymanie niniejszego zawiadomienia.

SZEFKA WYDZIAŁU
PW i WF Kobiet

Stebelska, kpt.
Stebelska Anna, kpt./

SZEF WYDZIAŁU
PW i WF Kobiet

Wittek
Wittek Maria/

KOMENDA WOJEWÓDZKA
Powszechnej Org. "Szkoła Polaca"
RZENÓW
wpłynęło dn. *26.VII.* 1948 r.
Nr. *2834*
Zal. *1*

F/2/26

KOMENDA GŁÓWNA
Powszechnej Organizacji
"Służba Polsce"
Oddział Wyszkania

Nr. 373/II - Wyszka 16 - 7. IV. 48 r.

29. maj 1948 r.

ZASWIADCZENIE Nr. 12 / 48 . . . . . rok

odw. Lewandowska Apolonia . . . córka . . . Giotra . . .

urodz. 15. XII. 1917 r. . . w . . . Grudziądz . . . zamieszkała

w . . . Rzeszowie . . . ukończyła - ~~szkołę~~

Kurs Doskonalący Młodej Kadry "S.P." który odbył się

w Warszawie w czasie od 7. do 30. maja 1948 r.

Warszawa, dnia 29. maj. 1948 r.

Szef Oddz. Wyszka Komendy Gł.
Powszechnej Organizacji "SŁUŻBA POLSCE"

Jan Bilewski
Jan Bilewski, pfr. dypl.

St. Kornaniuk
K-Ślca Karski

ELŻBIETY ZA

KOMENDA GŁÓWNA
Powszechnej Organizacji
"Służba Polsce"
Oddział Wyszczolenia

4 epr.

I/2/24

Nr. 373/II - Wyszk. / 6 - 7. IV. 48 r.
19 maj 1948 r.

ZASWIADCZENIE Nr. 12 / 48 . . . rok

Obw. Leonardowska Apolonia . . . córka . . . Piotra . . .

urodz. 15. XII. 1917 r. w Grudziądzu . . . zamieszkała

w . . . Reszowie . . . ukończyła - ~~szkołę~~

Kurs Doskonalący Kobięcej Kadry "S.P." który odbył się

w Warszawie w czasie od 7. do 31. maja 1948 r.

Warszawa, dnia 29. maj. 1948 r.

Szeł Oddz. Wyszcz. Komendy Gl.
Powszechnej Organizacji "SŁUŻBA POLSCE"
Jan Bilewski, plk. dypl.

St. Kornaniuk
K-Hea Kossu

ELŻBIETY ZA

1/2/28

BOHENDA WOJEWÓDZKA

Powszechnej Organizacji
"Służba Polsce"

(nazwa urzędu, jednostki)

Z A Ś W I A D C Z E N I E

dla pracownika (cy) kontraktowego (ej)

Lewandowska Apolonii

grupy uposażenia *VIII*

zatrudnionego (ej) w *Biuro Wojskowej Komendy Wojewódzkiej*

Powszechnej Org. "Służba Polsce" Rzeszów

Lewandowska Apolonii

(podpis pracownika kontraktowego)

Ważne do dnia *30. września* 1948. r.

Rzeszów dnia 12 czerwca 1948.

(Miejscowość, data wystawienia zaświadczenia)

Szef Sztabu Kom. Wojewódzkiej
Powszechnej Organizacji "Służba Polsce"

Dziarszyński por.

(podpis przełożonego)

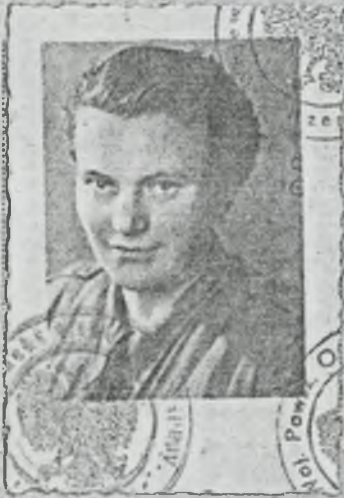

172/29

WOMENDA WOJEWÓDZKA

Powszechnej Organizacji
„Służba Polsce”

(nazwa urzędu, jednostki)

ZAŚWIADCZENIE

dla pracownika (cy) kontraktowego (ej)

Lewandowska Apolonia

grupy uposażenia *VIII*

zatrudnionego (ej) w *Komendzie Wojewódzkiej
Powszechnej Org. „Służba Polsce” Rzeszów*

Lewandowska Apolonia
(podpis pracownika kontraktowego)

Ważne do dnia *30. września* 1948 r.

Rzeszów dnia 12 czerwca 1948 r.

(Miejscowość, data wystawienia zaświadczenia)

Szef Sztabu Kom. Wojewódzkiej
Powszechnej Organizacji „Służba Polsce”

Dziurzyński por.

(podpis przełożonego)

I/2/31

Sterecin, dnia 10.2 1949 r.

Państwowe Gimnazjum
Krawieckie - Żeńskie
w Szczecinie

Nr 120/49

Obywatel(ka)

Sewandowska
Apollonie
w Sreccinie

Spr.: Zatrudnienie

Powołuję Obywatel(ka) za Jego (Jej) zgodą do pracy w Państwowym Gimnazjum Kraw.
na okres od dnia 1 lutego 1949 do dnia 31 lipca 1949
w charakterze kontraktowego nauczyciela zgodzienia społeczno-polit.
mająci bractwowych
na warunkach określonych w umowie wzorcowej drukowanej w załączniku Nr 1 do rozporządzenia
Ministra Oświaty z dnia 24. X 1947 r. Nr I Pers. 2013/47 w sprawie wynagrodzenia pracownik
kontraktowych w szkołach, zakładach i kursach, podległych Ministerstwu Oświaty (Dz. Urz.
Min. Ośw. Nr M, poz. 275) a w szczególności:

- 1) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 5 godz. tygodn. pol. społ. IV kat
w okresie I półrocz. (półrocz. semestru, trymestru)
- 2) z obowiązkiem pełnienia zajęć w wymiarze 3 godz. tygodn. i wyś. Świecicowskich. 2180
w okresie I półrocz. 3 godz. S. P. od 10. II. 49 - I kat.
- 3) z obowiązkiem kierowania (szkołą, zakładem)
w okresie
- 4) z wynagrodzeniem miesięcznym równającym się uposażeniu grupy funkcjonariuszów
państwowych wraz z dodatkami do uposażenia przysługującymi mianowanym
- 5) z wynagrodzeniem za godzinę 59 zł 12 w wysokości zł
miesięcznie za jedną godzinę tygodniowo,
- 6) z wynagrodzeniem dodatkowym równającym się
- 7) z zastrzeżeniem rozwiązania umowy, gdyby (Ministerstwo, Kuratorium)
umowy nie zatwierdziło, przy czym w tym wypadku rozwiązanie umowy nastąpi z końcem miesiąca,
w którym Obywatel(ka) zostanie zawiadomiony o decyzji (Ministerstwa, Kuratorium)

W celu objęcia obowiązków służbowych zgłosi się Obywatel(ka) u dyrektora Państwowego
Gimnazjum Kraw-Żeńsk. w Sreccinie.

L. dz. o. Pers. 4464/49
Kuratorium Ministerstwa Oświaty
Szczecin, dnia 10. II. 1949
Kierownik Oddz. Pers.

(u mnie, u dyrektora szkoły)
ze zmianą w wymiarze godzin świecicowskich
2 " 2 " na " 1 " + 3 " o. d. p. i
SP od 10.2.49 r.

I/2/32

3

U p o w a z n i e n i e .

Upowaznia się niniejszym Kierowniczkę Sekcji P.W.K.przy Komendzie Wojewodzkiej Powsz.Org. "Służba Polsce" w Rzeszowie, Ob.Lewandowską Apolonię do przeprowadzania inspekcji Hufcow Zenskich "SP" na terenie województwa rzeszowskiego.

Rzeszow, dnia 14 października 1948 r.

Szef Sztabu Kom. Wojewódzkiej
Powszechnej Organizacji "Służba Polsce"

[Signature]
Dziarski kpl.

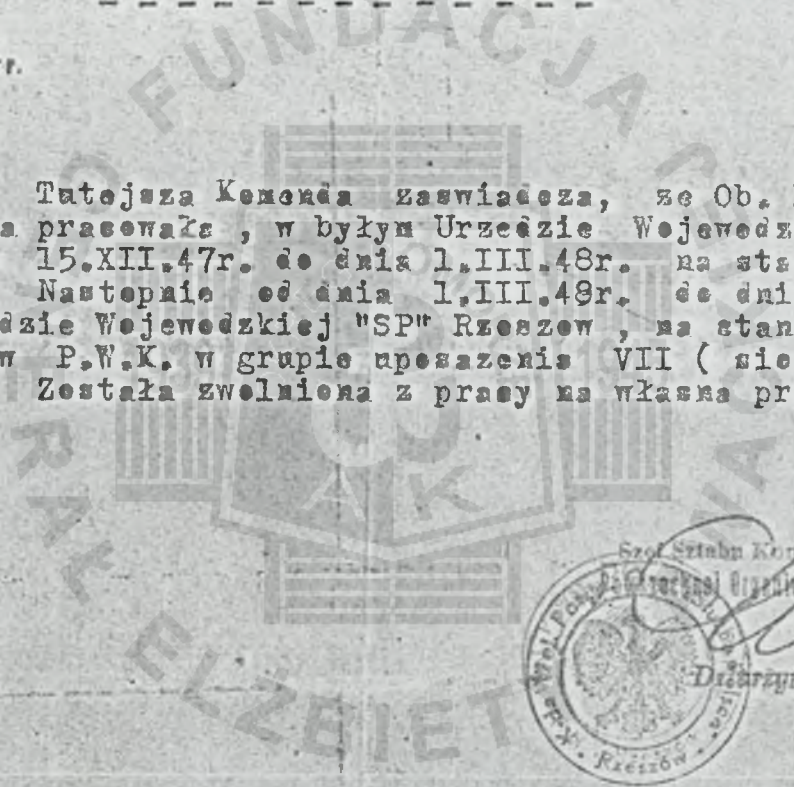
I/1/33

KOMENDA WOJEWÓDZKA
Powszechnej Organizacji
„Służba Polsce”
Rzeszów

Z A S W I A D C Z E N I E

Nr. 23. 10. 1948.r.

Tutejsza Komenda zaswiadcza, że Ob. LEWANDOWSKA
Apelonia pracowała, w byłym Urzędzie Wojewódzkim WF i PW
od dnia 15.XII.47r. do dnia 1.III.48r. na stanowisku Ref.PWK.
Następnie od dnia 1.III.48r. do dnia 31.XII.48r.
w Komendzie Wojewódzkiej "SP" Rzeszów, na stanowisku Kier.Sekcji
do spraw P.W.K. w grupie uposażenia VII (siódmej).
Została zwolniona z pracy na własną prośbę.-

Szef Sztabu Kom. Wojewódzkiej
Powszechnej Organizacji „Służba Polsce”
Dziękuję kpt.

LIGA MORSKA
ZARZĄD OKRĘGU SZCZECIN
Al. Mariana Buczka 7 Tel. 41-31
Konto czekowe:
Liga Morska Zarząd Okręgu Szczecin
PKO X - 4180/113

(O d p i s)

I/2/34

Szczecin dnia 5 lipca 1950 roku.

L.dz. 1334/50

Z a ś w i a d c z e n i e .

Niniejszym zaświadcza się, że Ob. Lewandowska Apolonia ur. 15 grudnia 1917 roku, prowadziła przy tut. Zarządzie Okr. „Kurs Repolonizacyjny”, w czasie od 15 lutego 1949 roku do 30 czerwca 1950 roku.

Wyżej wymieniona z obowiązków swych wywiązywała się bardzo dobrze, a fachowe nauczanie oraz uwzględnianie współczesnych problemów społeczno-politycznych pozwoliło na właściwe przeszkolenie kursantów.

Zarząd Okręgu dziękuje Ob. Lewandowskiej Apolonii za jej wielki wkład pracy.

Prezes Zarządu Okręgu

Kierownik Biura Zarządu Okręgu

wp. Kazimierz Nowak
.....
(-) Nowak Kazimierz

M. Kwieciński
.....
(-) M. Kwieciński

WIELKI ZAWIĄZANIE
ELŻBIETY ZAWIĄZANIE

LIGA MORSKA
ZARZĄD OKRĘGU SZCZECIN
Al. Mariana Bucyka 7 Tel. 41-31
Konto czekowe:
Liga Morska Zarząd Okręgu Szczecin
PKO X - 4180/113

(O d p i s)

Szczecin dnia 5 lipca 1950 roku.

I/2/35

L.dz. I334/50

Z a ś w i a d c z e n i e .

Niniejszym zaświadcza się, że Ob. Lewandowska Apolonia ur. 15 grudnia 1917 roku, prowadziła przy tut. Zarządzie Okr. „Kurs Repolonizacyjny”, w czasie od 15 lutego 1949 roku do 30 czerwca 1950 roku.

Wyżej wymieniona z obowiązków swych wywiązywała się bardzo dobrze, a fachowe nauczanie oraz uwzględnianie współczesnych problemów społeczno-politycznych pozwoliło na właściwe przeszkolenie kursantów.

Zarząd Okręgu dziękuje Ob. Lewandowskiej Apolonii za jej wielki wkład pracy.

Prezes Zarządu Okręgu

Kierownik Biura Zarządu Okręgu

wp. Cz. Paszkowski

Minik M.

(-) Nowak Kazimierz

(-) M. Kniećnik

ELŻBIETY ZAWACKIEJ

Fr 136

POISKI ZWIĄZEK ZACHODNI *przyznaje* DYPLOM UZNANIA

Apolonii Lewardovskiej

ZA OFIARNA I WYTRWAŁA PRACĘ SPOŁECZNĄ W POLSKIM ZWIĄZKU ZACHODNIM, ZWIĄZANĄ Z UTRWALENIEM GRANICY POLSKI LUDOWEJ NA NYSIE ŁUŻYCKIEJ, ODRZE I BAŁTYKU ORAZ ODBUDOWĄ POLSKOŚCI ODZYSKANYCH ZIEM ZACHODNICH I NADMORSKICH.

RADNICAZELNA P. Z. Z.

Włodzisław
PRZEWODNICZĄCA

ZARZĄD GŁÓWNY P. Z. Z.

Leopardowski
SEKRETARZ GENERALNY

POZNAŃ.

ZIEMIE ZACHODNIE I NADMORSKIE
POKÓJ ŚWIATA
BEZPIECZENSTWO I DOBROBYT POLSKI

Obywatelka
 Stpolonia Lewandowska
 nauczycielka Liceum Ogóln.
 w Malborku

Na okazji Dnia Nauczyciela
 składam Obywatelce wyrazy uznania
 i podziękowania za długoletnią,
 wzorową, nienaganną pracę
 nauczyciela-wychowawcy
 młodego pokolenia, życzę dalszych
 sukcesów zawodowych i szczęścia
 w życiu osobistym.

Inspektor Szkolny
 mgr *[Signature]* Milanowski

Malbork, dnia 14 paźdz. 1973.

Obywatelka Lewandowska Apolonia

w Malborku

Szanowna Obywatelko!

Wojewódzki Komitet Frontu Jedności Narodu w Gdańsku, wyraża podziękowanie za ofiarną pracę społeczną i aktywny udział w kampanii wyborczej do rad narodowych VI kadencji.

Wyrażamy głębokie przekonanie, że na Was jako wypróbowaną działaczkę społeczną możemy również w przyszłości zawsze liczyć.

Przewodniczący
Wojewódzkiego Komitetu
Frontu Jedności Narodu

prof. dr Edmund Cieślak

Gdańsk, grudzień 1973 r.

I/2/39

FRONT JEDNOŚCI NARODU

Wojewódzki Komitet w Elblągu

OBYWATEL(KA)

A P O L O N I A

L E W A N D O W S K A

PREZYDIUM WOJEWÓDZKIEGO KOMITETU FRONTU JEDNOŚCI NARODU PRZESYŁA SERDECZNE PODZIĘKOWANIE ZA ZROZUMIENIE WAGI POWIERZONYCH ZADAŃ I OSOBISTY WKŁAD W PRACĘ KOMISJI WYBORCZEJ.

ZAANGAŻOWANIE OBYWATELA PRZYCZYNIŁO SIĘ DO SPRAWNEGO PRZEPROWADZENIA WYBORÓW DO SEJMU PRL I WOJEWÓDZKIEJ RADY NARODOWEJ.

JEDNOCZEŚNIE ŻYCZYMY WIELU OSIĄGNIĘĆ W PRACY ZAWODOWEJ I SPOŁECZNEJ DLA DOBRA NASZEJ SOCJALISTYCZNEJ OJCZYZNY.

ZA PREZYDIUM W.K. FJN

SEKRETARZ

Czesław Pieprzak
Czesław Pieprzak

PRZEWODNICZĄCY

Zygmunt Szłtka
Zygmunt Szłtka

Elbląg, marzec 1976 r.

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 685-73-5

WARSZAWA

dn. 4 październ. 1973 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

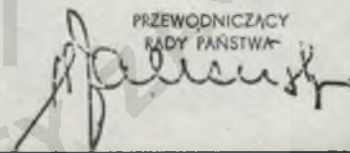
odznaczony(a) został(a)
za dwudziestoletnią nienaganną
pracę pedagogiczną

Ob. LEWANDOWSKA

Apolonia c. Piotra

ZŁOTYM
KRZYŻEM ZASŁUGI

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

12/40

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 685-73-5

WARSZAWA

dn. 4 październ. 1973 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

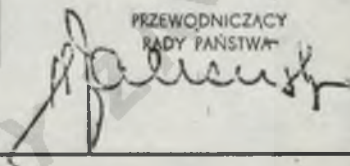
odznaczony(o) został(o)
za dwudziestoletnią nienaganną
pracę pedagogiczną

Ob. LEWANDOWSKA

Apolonia c. Piotra

ZŁOTYM
KRZYŻEM ZASŁUGI

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

I/2/41

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 2384-84-51

WARSZAWA

dn. 12 września 19 84 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

odznaczony/a został/a
za trzydziestoletnią szczególnie
wyróżniającą pracę pedagogiczną

Ob. LEWANDOWSKA

Apolonia c. Piotra

KRZYŻEM KAWALERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

[Handwritten signature]

Ip/42

POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

LEGITYMACJA

Nr 2384-84-51

WARSZAWA

dn. 12 września 1984 r.

UCHWAŁĄ RADY PAŃSTWA

odznaczony/a został/a
za trzydziestoletnią szczególnie
wyróżniającą pracę pedagogiczną

Ob. LEWANDOWSKA

Apolonia c. Piotra

KRZYŻEM KAWALERSKIM
ORDERU ODRODZENIA POLSKI

PRZEWODNICZĄCY
RADY PAŃSTWA

[Handwritten signature]

I/2/43

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZE

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
P T T K
odznaczony został

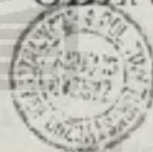
7/2/44

kol. **Apolonia
Lewandowska**

LEGITYMACJA

Nr **5645**

SREBRNA
ODZNAKA PTTK

PRZES

[Handwritten signature]

WARSZAWA dn. 14.05. 1974 r.

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZE

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
P T T K
odznaczony został

1/2/13

Kol. **Apolonia
Lewandowska**

LEGITYMACJA

Nr **5645**

SREBRNĄ
ODZNAKĄ PTTK

PRZES

[Handwritten signature]

WARSZAWA dn. 14.03.1974 r

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK

Kol.

Stpolonia

Lexandowska

ODZNACZONY(A) ZOSTAŁ(A)
ZŁOTĄ
HONOROWĄ ODZNAKA
PTTK

Legitymacja

Nr *6950*

WARSZAWA, dn. *12. VI* 19*80* r.

V. PREZES

I/2/46

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNY

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK

Kol.

Stpolonia

Lerandowska

ODZNACZONY(A) ZOSTAŁ(A)

ZŁOTĄ
HONOROWĄ ODZNAKĄ
PTTK

Legitymacja

Nr *6950*

WARSZAWA, dn. *12. VI* 19*80* r.

V. P. PRZES

I 2/14

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

UCHWAŁA
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO PTTK

I/2/48

w ELBLĄGU

Kol. Apolonia

Lewandowska

ODZNACZONY(A) ZOSTAŁ(A)

ODZNAKA
„25 LAT W PTTK”

LEGITYMACJA

SEKRET

Nr 7/84

[Handwritten signature]
ZARZĄD WOJEWÓDZKI PTTK
ELBLĄG
26.05 1984

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD WOJEWÓDZKI

w **ELBLĄGU**

UCHWAŁA
ZARZĄDU WOJEWÓDZKIEGO PTTK

I/2/49

Kol. **Apolonia**

Lewandowska

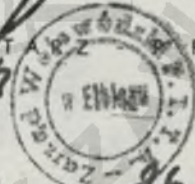
ODZNACZONY(A) ZOSTAŁ(A)

ODZNAKA
„25 LAT W PTTK”

LEGITYMACJA

Nr **7/84**

SEKRETARZ

E10198

data **26.05.84** r.

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNEGO

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK

Kol. *Olpolonia*

Serwan-dowstka

ODZNACZONY(A) ZOSTAŁ(A)

ODZNAKA
„ZASŁUŻONY W PRACY PTTK
WŚRÓD MŁODZIEŻY”

Legitymacja

Nr *2809*

WARSZAWA, dn. *12.05.* *1987.* r.

LEZZRS
[Signature]

14/50

POLSKIE TOWARZYSTWO
TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZE
ZARZĄD GŁÓWNEGO

UCHWAŁA
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
PTTK

Kol.

Olpobornia

Serwanoborska

ODZNA CZONY(A) ZOSTAŁ(A)

ZŁOTA ODZNAKA

"ZASŁUŻONY W PRACY PTTK
WŚRÓD MŁODZIEŻY"

Legitymacja

Nr 2809

WARSZAWA, dn. 12.05. 1967 r.

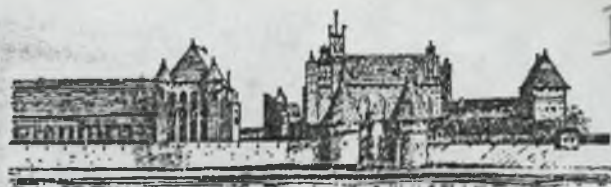

LESZEK
[Signature]

I/2/51

MUZEUM ZAMKOWE W MALBORKU

Malbork, 26.VIII.1989

Szanowna Pani

Apolonia LEWANDOWSKA

Malbork

Z okazji 35-tej rocznicy powstania Koła Przewodników PTTK w Malborku Dyrekcja Muzeum Zamkowego składa Pani serdeczne gratulacje oraz wyrazy uznania za 30 lat niestrudzonego upowszechniania wiedzy o zamku i muzeum oraz budzenia zainteresowań historią naszego kraju i jego zabytków.

Mamy głęboką świadomość, że same mury to jeszcze za mało. Nawet piękno to jeszcze nie wszystko. Potrzebny jest człowiek, aby otworzył i mury, i piękno innym. Są tacy, którzy strzegą bacznie murów i zamykają bramy przed każdym, kto nadchodzi. Są też tacy, którzy otwierają to, co zamknięte, objawiają to, co ukryte, prowadzą innych ku poznaniu. Dla tych pierwszych - wzruszenie ramion, dla drugich - głęboka wdzięczność i szacunek.

Proszę przyjąć gorące podziękowanie za długoletnią współpracę oraz najlepsze życzenia dalszych osiągnięć w zaszczytnej działalności przewodnickiej i pomyślności w życiu osobistym.

Z wyrazami szacunku

DYREKTOR
Muzeum Zamkowego w Malborku
mgr Mariusz Mierzwiński

22

Ji Pam

I/2/53

Dane o kombatantce-uczestniczce VI Sesji Naukowej nt. wojennej służby Polek w II wojnie światowej

- 1. Nazwisko w czasie wojny: Lewandowska
- 2. Inne nazwiska z podaniem roku zmiany: .....
- 3. Imiona: Apolonia - Anna
- 4. Ps. ewent. przybrane nazwiska: .....
- 5. Stopień wojskowy, daty awansu: przedwojenną - instruktorka P.W. K¹ 11 Stawka Polna a później P.O.
- 6. Dokładny adres obecny: 82-200 Malbork ul Jagiellońska 2 m 32.
- 7. Kiedy przysłała lub przyśle do Archiwum Fundacji w Toruniu własną relację o służbie napisaną wg. zał. schematu WSK regrionojini portata a us. wh. WSK pmysle do koi'a 1996 roku.

II Materiały uzupełniające relację

- Wrażenie z obozu PWK, Spała 1939, rkps., wyg., k. 1, s. 1-2
- Wrażenie z obozu PRWK, Bartosz Promiślawo
- Gazetki ścienne z obozu Służby Polsce, rkps., wyg., k. 3, s. 1-3
- Gazetka z kursu PWK, Olsztyn 1946, rkps., wyg., k. 1, s. 1-2
- Wspomnienie junaćki z gazetki obozowej, Nowa Wieś-Kozienice 1947, rkps., k. 2, s. 1-3
- Dłubańczyk J., Gwregorzak Maria, Antykiety z gazetki, Przemyśl 1947, rkps., k. 2, s. 1-4
- Nowakówna, List do A. Lewandowskiej od junaćek hufca szkolnego, Rzeszów 1948, rkps., k. 1, s. 2
- Wrażenie uczestniczki kursu, Przemyśl 1948, rkps. k. 1, s. 1
- Wrażenie z pobytu na obozie, Gwaryn 1948, rkps. k. 1, s. 2

sierp. 1939 - Spata

II / 1

Kasta, na kbruj - - - nie sig nie dzieje - - -

Cienma noc. Cicho. Tylko ~~tu~~ kurnione karki wartowniarskie
i bruc sroca slychac. Adale lomi juro. Powadzie sig edca
namow 2 milionami gwiazd kromyguji wypramiate onamenty
na firmamencie niebiskich. Gwiazdy zelazne przeglydajz sig
w jzwone, woby w szpeli ogromnych, awnglamycti awals.
Juro co gada, a o dca -

Cate okucenie pmytrion jatuic miedzioma kostafy, mcy me sigi -
Bronnyk pacyfca pley i - - - wnytho samione sig w stult,
o cym nemie juro w owe, we nspionie i o cym myli -
juroctis - Wartowniarska /

Juroctis zedpione we wpramionej wbronej jati nemie o dym jate
tu byto pucst luty - ~~Janina~~ boudens, owe niebiskione dnu
widy mcyym micyngawey, dluzie dni wawotowiu i ten dnu, gdy
wonytho macy sig emionio -

Ota joldung gwiazdy pmytyto dnuwst / kolkomencie zelaznie -
Adwora woty luty ~~pradawca~~ mtocty byty - juroctis. Zabrcty sig
do jruy. Gdy awmionit wpramit jlat dnuy juroctis - wnytho
sig emionio - karkty dnuwa z polary gwiazdy, a v jati
wpramit dnuwa juroctis juroctis - 1945 wawoty - karkto
woty sig juroctis juroctis, a wtocty sig awmionio sig wawo -
o dca dnuw luty ~~stult~~ byty awmionio, emionio i luty w dnuw wawo -
to ce sig jati juroctis, jati woty wawo -

Haj, micytho dnuwa to awmionio me do juroctis woty micytho
glos komendawty wawo, wawo, wawo jati wawo wawo wawo
cebe P.W.K. - Rosta woty, juroctis sig woty wawo - juroctis
na kbruj wpramiocty sig wawo i me juroctis, cego sig dnuwa

- Imet luty dnuw wawo sig jati a juroctis wawo kate wawo
wawo juroctis sig juroctis wawo - wawo wawo
dnuwa: tale, tale - a wawo kate wawo sig, gdy wawo
woty wawo wawo wawo wawo - kate dnuwa to luty?
Wawo wawo wawo wawo wawo -

To one -
Byty wawo - wawo to kate wawo juroctis -
Jati, sig, wawo - wawo wawo - To wawo - wawo wawo wawo wawo

Woty wawo dnuwa - wawo wawo - -2
1. Wawo wawo z wawo wawo wawo jati wawo wawo wawo
wawo wawo sig o wawo wawo - wawo - wawo wawo wawo wawo
wawo wawo wawo wawo

O dca juroctis dnuwa wawo
do wawo wawo wawo wawo wawo
dnuwa wawo sig wawo - wawo wawo - wawo - wawo -
wawo wawo wawo wawo - to to? - wawo to wawo juroctis - 67

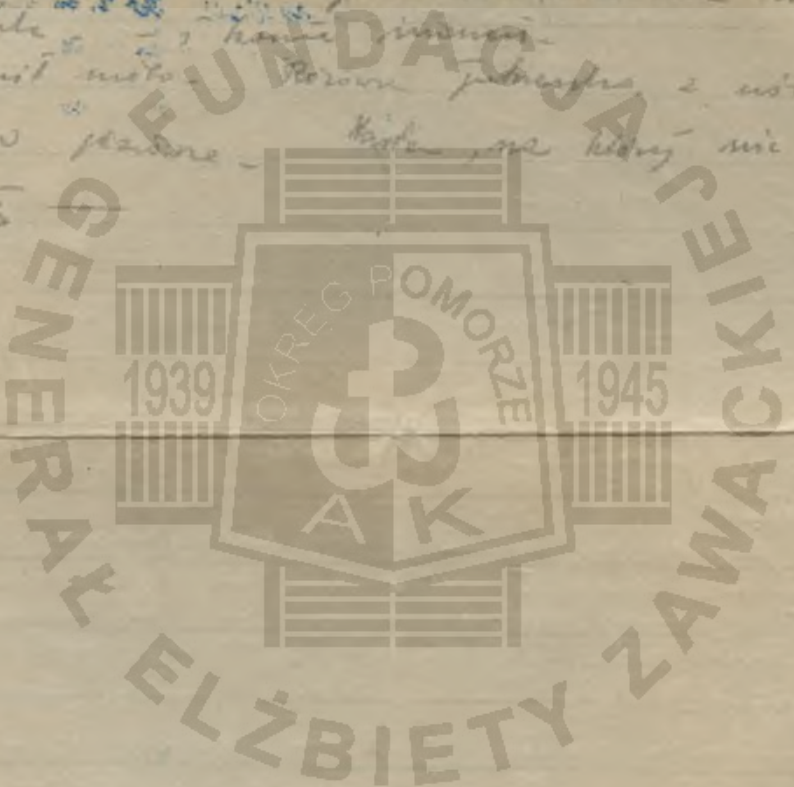
Wartościowe wstąpienie się w jego sum - Doda się rozumieć w
normie - Doda się byłoby ogólnie z powrotem, ten potera -
Taka forma rozumie to, czego nie rozumieć by własny języc -
Sztet pnieci języc -

2 -> Wartościowe obywatel myśli, myśli, eady historyi
Zamyka, w historyi ruchu pnieckiego się wyżyła i pora
nie wyżyła. Doda się w ogólnie, że języci melleie wccy -
Wstąpić w nie dade się wstąpić pnieckiego -

2 sadamy myślowi się dopiera, pnieckiego -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -

Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -

Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -
Doda się wstąpić, pnieckiego - Doda się wstąpić -

Iny piestros? mie myslatam -
Ustavotam to za cbece.

Gdy mi talke bajki pravil,

Kiedy bylam marte dvicec,

Chisto smysl, cizgla stavil.

Ch i vialy lachne pravie -

Ale mioro, toz to bajka -

For sy partu, gdje kovary?

Mohy sy jak stary crafka,

Gdy sy vplava, gdiol s nasty,

I slab partu avicy avyama,

Chyly solie, lachone cbece!

Lachem, or tu kachat miamq.

Ch naravie, sy sy avicie?

Gmaob vopromy pravob avyama

For mi zabl mid jakly avyama!

Instruktorka, ryk nuj trayma!

For mie kuyh me, a vose, joidola!

I kraga icol, jakly kuyh

Kuyh avob, smutno mi...

Chovi gnevnie, do vyivobni,

Linn ducova zatras sbeobni

Fori pizhnie, slo joidabni.

Laynam pravie, te vyivobni

Judor, joidor i vevoty,

Ale to jert pravievobni!

Do vior cbece sbeobni!

Linn s stonob, jak stobobni.

For gote jak melopen!

I tej pravobni, vichy brachi,

I to aviem i mi avyama...

I pravie chieci mly pravie,

avob avyama.

For mly smavie avob pravie,

I tej vyivobni jak lachy.

For sy kachy slo lachy,

Aviem, chachob, avob! v pravie pravie!

Lachy, gdje jert pravievobni?

Gdzie pravie avyama i mly avyama?

I me avyama pravie.

Co utny, voprobny,

Ale kachy i avyama

Lol, avobni tray v

For tray mly avyama i

Ch jert mly avyama

Polievobni avyama s co

Avyama pravie sy

Zab ai avyama, avyama

Lol, te pravie jert lachy

For avyama? avyama

I pravie, lachy

Ch pravie sy, avyama

Chachy avyama, avyama

Ch sy avyama avyama, avyama

Ch jert pravie, avyama

I mi pravie, avyama

Ch to pravie avyama

Chachy avyama avyama

For jert avyama

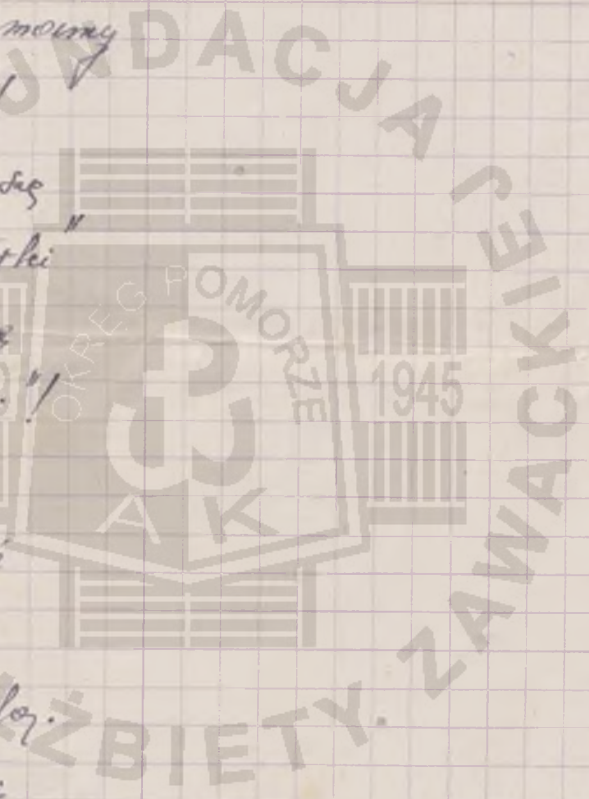
Ch avyama, avyama

Wlady silę w moją duszę,
 To sztywność moim już gotowa!
 Ck o teraz, to się siemie!
 Bo się obni moim połepcają,
loros lepiej się już skieje,
 I już więcej jeść nam claja.
 I już nie może jeść mi clomę
 I piecu ogień leci zobliżanie,
już nie łaskuig, ja do moimę
 O odjeżdżie, ani myśle!
 I z nuerocig szycuaci muszę
 Te le na te "Instruktorki"
 Tak szlachetnie moimę duszę
 Jako prawe "coty Lobski!"
 Tam Kapitan fabryka
 Demokratę, szkołę galaie
 Ck i moim biore szczęść
szlachetnie fiboni, gdy wytkadę.
 Tam Instruktor i szyciacami
Szczelne niecy opaciwle,
 Bo jak zacznie z roślinami
 To o obłpach tylko opuła.
 Ck koniec bo i muszę
 Bo das moim wietru ten łosii
 Ck powiem że szlachetnie ten mę clate
 Kto zycię przećisnąć!
 Tak z uśmiechem ja, że zuość
 O io i das łackie prawy!

Jak kurs P.R.N.K. skocig
 To dam wiem oxy obkocig...

Tu maclatę Barłose Erasmistone
skou, 1 pbud, i cluzig.

Marsz S. P. ^{z garetek} ^{szeregu}

Hej młodzieży głos pobudki
Do szeregu ustąpić was
Ciebiech i miłkaję wale smutku
Kroć do pracy ucyro mas
Bo przed nami jest droga otwarta
A prowadzi nas wiara i Bóg
Znika myśl że a wola uparta
Kroć dżigniemny to zmiszczyl mam wrog.
Stanie młodzie x bierze siły
Ciebiechaj praca wokół wie
By marzenia się spełniły
A dżignie przez S. P.
Oto młodzież dżis Polski ludziej
Pełna wiary ochoty i Ichmierz
Pragnie dżis silnej Polski i nowej
By się zżisil ten nasz złoty sen.
Nikt mas miorym nie rozstraszę
Choiby mówil że to tle
Ustępujcie w szeregi nasze
Ciebiechaj zżis wje S. P.
Hej młodzieży ty polska młodzieży
Dżuchem wiary wżis dżignaj swój kraj

II/5

II/6

Do tej sily potpoga maleiy
claprod z xiang o honor svoj dbyj.

z gazetki sieniowej 2 mamulow 5
Co to się dzieje z mamulow II/7
dotykają się mykryteniki w ro-
okapi: Gokie moja Juraserlea?
Gokie mój romyk? lub, ciężkie
westchnienie: Ach ten koc!
To kompania 5-ta przygotowuje
się na wszelki wypadek do nocne-
go alarmu. Ale ~~to~~ wstanie
i to nic! Ankuo bracie drugie
cieme zimmersajgee w kierunku
główniej bramy (lub losku).
Obóz spi.

Jeszcze tyle pracy - z Gareth obzorem

Dostaliśmy zaproszenie na spotkanie z młodzieżą przez koleżankę
letnią dla dwóch organizatorów przez P.S. Polakowie z Warszawy
z tymczasem dwóch. Chcieli koleżanki mieć się w szkole
w. Oni mogliśmy zrobić wykład - pojechała
tylko delegacja. Tymczasem nas bardzo gorące i o wiele
sympatyczne. Dwa jak dwa - same koleżanki.

Przypomnę się ogólnie. Jakby był program, daję już mi
pramień - Niem tylko, że nie odpowiada programowi - nie
o to przede wszystkim. Tymczasem mi daję.

Chciałabym tylko wspomnieć o sprawie, jaką ma nas to ogólnie
zrobić. Dwa dopinacze do głosu wyrażały tylko, to
odwoni się może do ich życia nie koloni. Nie było to zbyt
szczęśliwe życie, ani idealne życie.

"Allah" - robić na nas bardzo przygnębiające wrażenie.
Wszystko się jakby nieopót wnie tego "Allah".

Odpowiedzialności za te dwa zaczęła również u nas.

Jak bardzo dużo jest jeszcze do zrobienia! I to właśnie
musimy zrobić nam - juneeski "Święta Góra". Musimy
poprawić wykład błąd i wykład nie do czegoś, ale
współczesnych kobiet. Szeregowe dużo pracy czeka
nas na odciśnięcie mychorewoszym nowego celownika.

Treba nam dużo siły, lecz nam do zrobienia -

Bo 4 pluton samochodowy to ma cudowna nowa
 i woi nie jest bardzo daleki to spiewa dnie i now
 Olsztyn Olsztyn miasto miłe które zostało nam na
 sile, dzisiaj tak radośnie radośnie w miastu nam
 Chociaż same narekaja, galeraja, kwskaja i gwizdki
 i wykłady, wykłady jak cień.

W tym z tego smiejęmy się choć pierko nie obajemy
 się, proszka rozcwiecy się i tak pnie cały dzień

Bo 4 pluton,....

Zaledwie się nacięła już na kumie woiar tyranu
 i tak dobre ramię rozcwiecy się nam tu jest
 Olsztyn Olsztyn,....

Druza obywateli

Hej w świat nasz II wojna na
 w usach radzieckich wiaja się
 spiewają P.W.K. 1938

W usach radzieckich wiaja się
 do stanu ruz się wiaje.

Bo te pierwsze takie dacie są
 za przykłąd moją komendy swop
 spiewają prowadzą nas
 bedniem postawne a w. Hardy czas

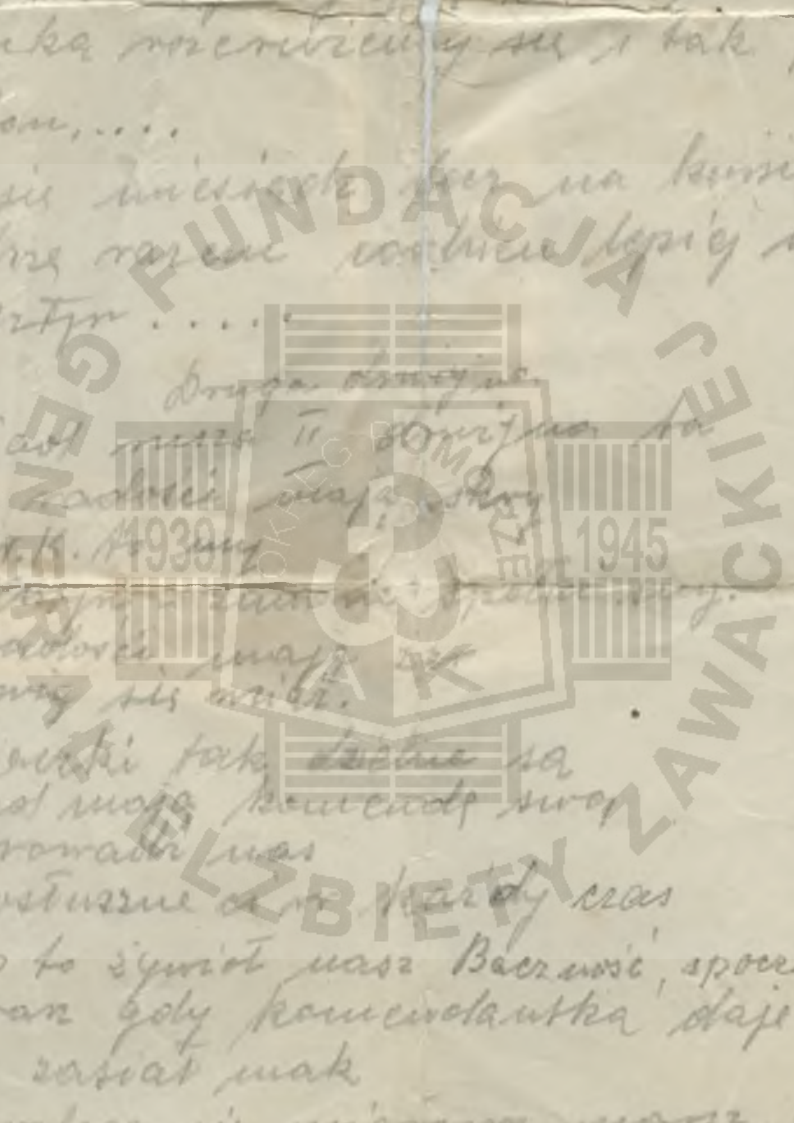
Obiz Obiz o to świat nasz Baczność, spocnij w górę
 pasłwiec brzo goly komendanta daje swas, jest
 siza jakby zasiał mak

U w ten rzlega się niomony nasz, diewerzuy spie

Oj dawa of dawa, pokój nasz
 najmowowsy ze wytykch 43
 I nasza wladka ma to się zgadla
 naprad wze - notujmaj try stowaj w rzed

1-2-3

W świat radzieckiy z usniechem resotym
 w usach nam broni P.W.K. to my.

2. Kwieta 1946

Autorka ↑
nie wiem

Num. Komunikacji 944

Platki 1946

2 gazetki kurna

Autorka nie wiem

II M

Nova luis - OS.

Koscielice

z Garethu obrzowy

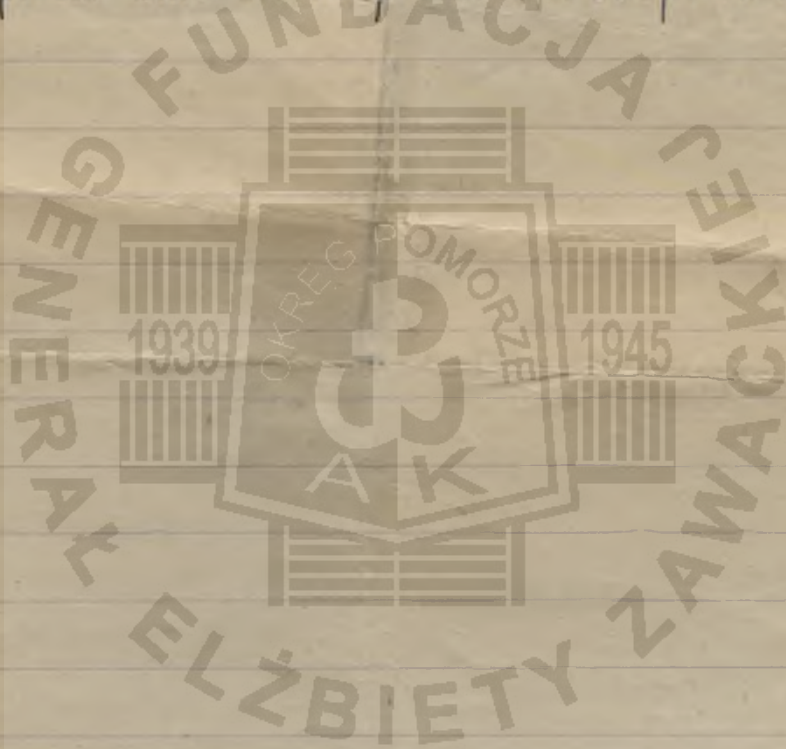
11/12

Ognisko dla dzieci - „zimny wieczór

Xbliza się dzień wyjazdu. Po pięcioletnim pobycie na obozie wracamy do Torunia. Łamy kamy już nasze dzieci, i żeby pokazać tulejszej ludności, rezultaty naszych przygotowań i nauki z dziećmi. Urządziliśmy w piątek ubiegłego tygodnia ognisko na którym dzieci miały się popisywać tańcami i inscenizacjami przygotowanymi przez nasze junaczki. Do inscenizacji i tańcy niezbędne są stroje, a więc dziewczęta przygotowywały z kolorowej bibuły kostjumy dla marchewki, pietruszki i innych jarzynek które miały się zejść na bal imieninowy. Największym żmartwieniem naszym było to, żeby tylko stroje się nie podurły. No i jakos się udało chociaż kapusta pogubiła liście. Przed ogniskiem, przez wieś ciągnął barwny korowód dzieci, popnebieranych już, które nas zapraszały na ognisko. Aby zaproszenie było donośne, zasilaly dzieciinne głoski swymi sopranami. Na odgłosy rolegające się na drodze wylatywały z domostw całe rodziny (prócz dzieci w bujaczkach) a wsiogskie psy zaczęły szczekać. Na chwilę w stronę ogniska udało się całe społeczeństwo wiejskie. Ponieważ wloło ogniska zabrakło miejsca, zaczęto się lokować na pobliskich drzewach. A więc zaczęły się popisy: dzieci tańczyły kujawiaka i walcowata oraz wykonywały kilka inscenizacji tj: marchewkę w której rebrani wyzeli swe pociechy tańczące juw junytki wokoło ogniska. Następnie dzieci odegrały „tragedję” w 1 akcie w której wspaniałego króla s koronie i przykrodkiej delji, zjadł pieś puzia kot a miła, wolowę ubraną w piśkę, białą suknię (koszula nocna jednej z junaczek) zjadła ryś. Ludność cieszyła się i z entuzjazmem oklaskowała każdy występ. Na koniec odbyło się dla dzieci przedstawienie którym aktorami były kukielki nad którymi biedzily się masze junaczki Rysia, Trzczyńska i Saxonka.

Bajka o Tyrcy i zbrojniku rozsmieszyla nie tylko dzieci, publiczność przy ognisku ale i nasze junaczki. Otóż gdy królowa Tyrcia zaczęła miała płakać nad sobą smutną dolę. Zaczęła się śmiać niskim głosem (pełnie podobnym do głosu Krysi Kaszowskiej) a za kurtyną z koca rozległy się podejrzane śmiechy. Ponieważ królowy są bardzo kapryśne więc niktogo nie zdziwiła zmiana humoru królowy. Na koniec zaśpiewaliśmy kilka piewackich piewni, wtórował nam swoim szumeritas a dalekie echo nosiło wświat piewni: Szumi dokoła las, O Nieznany m i o t n e k u i inne. Nasz rój był miły, dzieci i dorośli spiewali wraz z nami piewenki do oaspiewaniu modlitwy wróciłyśmy do obozu.

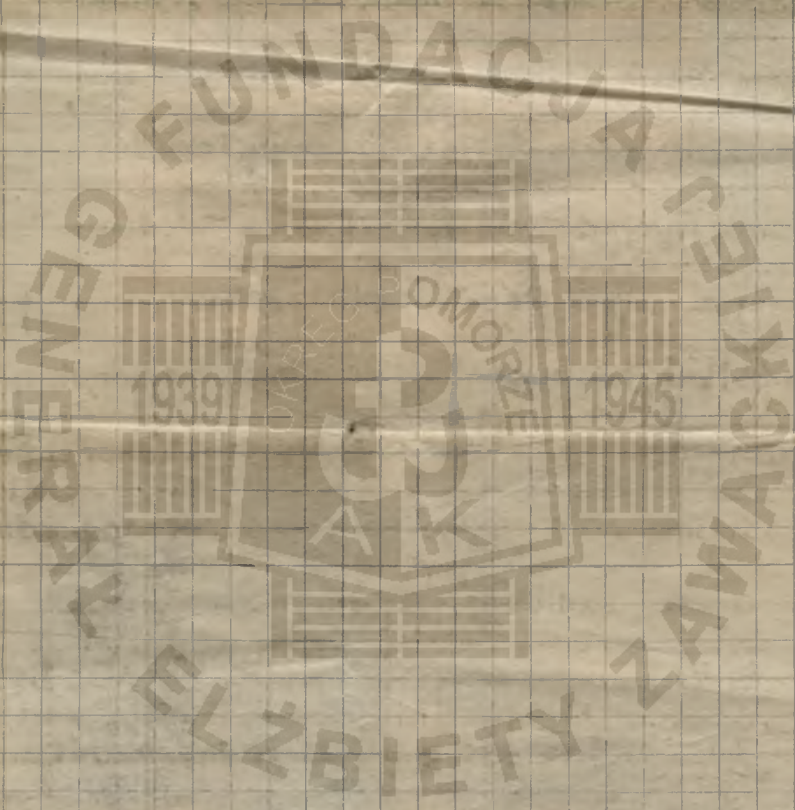
ozdoby kolumny i obrazy wychodzimy na zewnątrz. Na tej pięknej zieleni ponuro odcinają się mury więzienia. Szybko oddaliliśmy się od miejsca pełnego tragicznych wspomnień. Ugodnym zbroczem zesłaliśmy w dolinę. U stóp góry stoi sylwetka w kamieniu pielgrzym. Figura ta osnuta jest piękną legendą. Po podlegu u goscinnych zwiesniaków, udajemy się wczesnym rankiem na mszę świętą do Sanktuarja. A później szlakiem turystycznym przez świątynię puszcze jodłowe, na Świętą Katarynę. Na skraju lasu u kresu naszej dziennej wędrówki zatrzymaliśmy się. Szerebrkami byłym goszczyciem sily gromadki kobiet wiejskich w bananowych religijnych strojach, które zachowały nasze piewaki. Wypaszy się w "Księżdzoskiej" stodole udaliśmy się narazem na misze św do klasztornej Kosciałka u stóp św Katarzyny. Miejscowy protoszew objaśnił nas o klasztorze i życiu zakonnim, oraz mieszkających 24 zakonnicach w ścisłej klauzurze. Odtąd spieszymy już na pociąg. Powrotna podróż nie obfitowała do nadzwyczajne zdarzenia. Niespodzianka spotkała nas w Radomiu. Otarz gazeta Radomsku umieszcza wspomnienie o młodych piewaczach z Torunia które spędziły w Radomiu dwa dni. Zdziwiła wszystkich ta wiadomość, bo nimie się najęstniej bysty tu zostały dwa dni. Okazało się to niemożliwym. Nasza młoda wyierkę zakonczyła szalona jazda "automobilem". Jdy wyprzedziliśmy w Kozienicach nasze zmęczone nogi odmiciły posłuszeństwa i blagaliśmy naszą dzielną "sanitarkę" aby skokombinowała jakus pojazd. Rezultat był taki że za pół godziny czekało na nas wygodne auto. Wszystko byłoby pięknie gdyby nie dzięki humor "pana szofera" który zaczął ponadnie dawać gazu. Wierciwice o kumanach kurzu które pokrywały nasze "głowe mundury" najudaliśmy się perstrachu gdyż; drzewa tylko migaly a rowy w oczach skakały. "Gospościa pocieszała nas że choć auto się przewróci to na prasek i choć możliwe jest uszkodzenie ciała to jednak tak prędko nie porzucamy się, Mimo tych zapewnień zesłaliśmy się jak osiki gdyż kadej z nas życie jeszcze miłe. Ale na szczęście nadszedł upragniony kres jazdy i stanęliśmy przed naszym obozem. Pożegnaliśmy szofera dość cierpko (za naszą służącą garderobę byliśmy na niego źle). I z radością wityjąc p. Komendantkę szefównia kadezanis, administracyjną i magazynierkę spadliśmy do domu aby nie straszyć swymi zakurzonymi burzami odświętne ubranych i czystych obywateli Nowej Wsi. Tak się skończyła pełna niezapomnianych wrażeń wyierka do gór Świętokrzyskich.

I/15

Wapno minus zimny, z cyklicznie
obozu spot - w Norci km

artykuł z Garethi obrosły

Artykuły z gazetki

z Komp. p. b. II.

Cześć ci składamy!

Żegnaj marynarzu północy,
 Wśród synu morza
 Przetwales' dzieje każdej smutnej nocy
 Dzis zgasła jasna Twego życia zora
 Byłeś prężny i sierny
 Szej służbie marynarckiej
 Czą słowa przy dzień skwasny
 Wyterałeś swe siły dżiarskie
 Wśród fal morza popłyn' spokojnie
 Ty! - Co ukochałeś polskie morze
 Dzis nosisz! Gdyż po zaciętej wojnie
 Wyjężyła demokracja i mamy długi brzeg morza
 Żegnaj, kochany synu Ojczyzny
 Niech fala w dal unosi Twe ciało
 I nikły tyranie zaulki staryzny
 Dzis ojczyźnie Polsce, zadość się stało!
 "W wieczności snij o potędze"
 Tak srepcąc mknęły w dal fale
 Ty już nie jesteś w starej morza mece
 Cześć ci! Cześć - snij synu w wiecznej chwale! "

Dłubanierek Dorota
 "komp." "plut."

Smemysł, 10/xi 1947 rok.

Wija

Jedziemy na kurs do szej Powiatowski
 Składamy w walizki książki i ołówki
 A ludziska się patną i szemną sokoło
 Że jada się wisać w jakies nowe "kolo"

Nie! Nie myślcie tak matki przyjaciele,
 Bo my na kurs jedziemy, skąd wysieriemy sielę
 A gdy puźniej rozjedziemy się w świat
 Odraru dobrobyt zoglądnie do chat.

Będziemy pracować dla dobra Ojczyzny
 Będziemy uprawiać ten chłopski łan ziemy
 Zbudujemy Polskę wielką i potężną
 Ktorej żadne wrogi nigdy nie zwyciężą.

Błogostan Boże ten nasz piękny kraj
 Poblógostan łaki, pola, poblógostan gaj
 I nasza Ojczyzna, która tak kochamy
 Godło Polskie "Orle nasz". My się nie oddamy
 Nie zdepcie Cię żaden wrog!

Tak nam dopomóż Bóg!

Gregorak Maria
 II kompl II plut.

Przemysł 10/XI 1947 rok.

Recewiarz. 27/V. 1948r.

Hufie Wolne

II/19

Człom Pani Komendantko!

Łeż drugiego i trzeciego Plutonu melduję:
Cierocione junacki wyglądają bardzo marnie
sukcesywnie. Łeż bo już plakać po cichu nie jest
zdolny bony na całe gardło.....
Ła miesiąc miał być Pani Komendantko
z nami a tu już drugi miesiąc mijaj, i my
jesetmy ni dal sierotami!

Dopiero 18/IV spotkaliśmy nas wesoła męszpodziantka
bo oto zacięła do nas nowa Pani Instruktorka
Cunajmując nam zaraz i jest w zastępstwie, wystarna
od Pani Komendantki Lewandowskiej;
ale tylko na chwilkę; bo inawny byśmy się bardzo
zasmucili.

Z Panią Instruktorką ostro murtrę ćwiczymy,
ale w zamięm za to bardzo dobre noty otrzymujemy.

Łak, Droga, Kochana Pani Komendantko wszystko

dobrze się dzieło lecz my nie nie wiemy co z nasza
 Jedyne Pani Komendantka nie stało??

Prośba my jesteśmy junaekami tylko Pani
 Komendantki która bardzo dostrzegamy
 i nigdy nikomu nie oddamy!

Pani Komendantka jest nasza! Wszystkie
 junaeki kochamy nasza!

Prosimy niech Pani Komendantka do nas
 szybko wraca! Niech my się już więcej nie
 denerwujemy tylko jak najwcześniej na
 wie z Panią Komendantką jedziemy.

Najserdeczniejsze pozdrowienia Kochanej
 Pani Komendantce z całego wspaniałego
 junaeków gimn. Krauskiego.

Hufce: Czołem Pani Komendantko!

Ładnej siły siłownik i całego Kochanej Jedyne mojej Pani Kom.

Dowódca

Przebieg - 1948/9

II/21

U progu nowej pracy

Konieczny się kurs. W gorące ostatnich dni prawie
żadne z nas nie myśli o przyszłości. Jenebyż też!
Czy to mała kłopotu z egzaminami? Kult-rych -
samym wspomnieniem piersi, wypróbowanie struktur,
organizacja pracy, rat-san, terenowarstwo, tyżności
i muntou budas, lekci dremeryk. "Egzaminuj!"

A przecież w tej chwili, w chwili, która ucieka
w kolonijny podnie warto się zastanowić nad tym, co
będzie za tydzień. Staniemy przecież u progu nowej
pracy, przed nowymi warunkami. Za tydzień już jako
podinstruktorki - młoda kadra przyjdzie, myłkowawczyt
nowej kadry - oświadcza. - Dami to będzie summa. Ciek jestna
z nas: uśmiecha się wyjątkowo. Długo, przecież on
mówi bardzo dużo. Przyjść w sobie walczy odeprowadzić
nieś: co to, jakimś bzdur, które właśnie powołanie
miejscu przewodnictwa.

Ciekawe czy odrobiny przesady do edamin, że
"jakimś fakt będzie społeczeństwa - jakby jest kłótnie
tego społeczeństwa." O tym warto pamiętać niezapomnieć
dziś: - gdy konczy się kurs, gdy wymyśla się okazy
kompozycja: se skarbca między i askurawek - jak
prawać materij. Skorystajmy z dnia. Ciekawymy
ani chwili. Póki czas gromadimy skarby, których
tu jest tak wiele, a których wartości przynajmniej dojdzie
wtedy, gdy przyjdzie nam stanąć o wtarzonych odłach.
Proszymy tak, aby jutro radośniej i pewniej
i serener ma życie odbito echa naszego
Dziśi dobry!

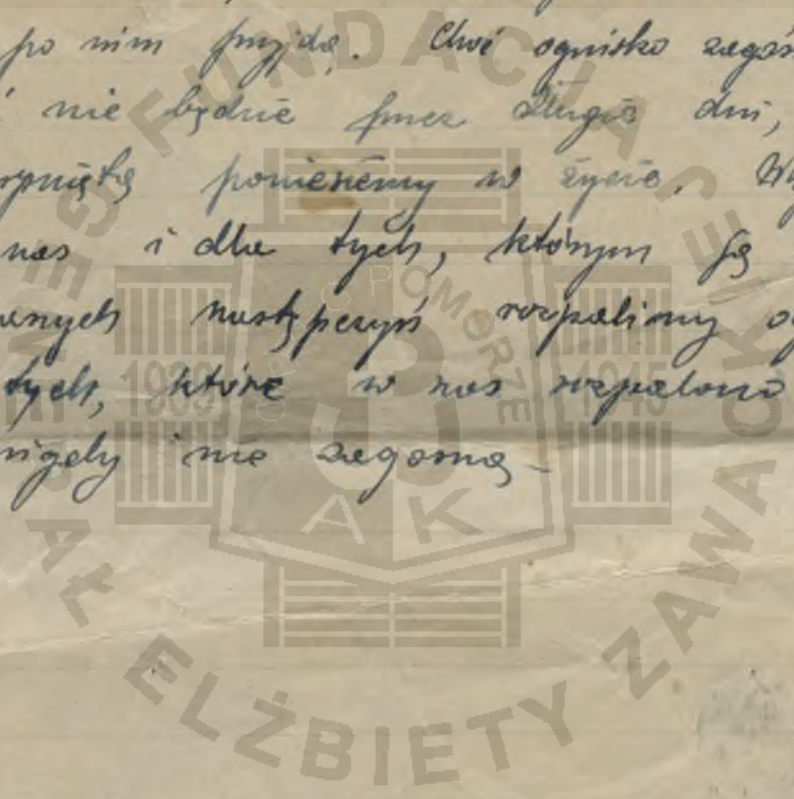
20, 0, 0, 0

jmynto'sci - ten tej nowej drodze, nie ktorej trzeba
 bycnie wskazywac. Ta droga jenera niczarna, jenera
 bardzo daleka, elwi jwi sek blisko. Jakay bydnio nana
 prace? Czy jej podotamy? Das wi sennne - pwestnaga.
 To prawda. ckie rez bydnie cięko i zle. ckie rez pmyjdy
 elwile, w ktorych entuzjasm odeszdnie - a pwestanie swzypnie.
 "deca wspomniemia elwi tyeh - pwestanie blisko -
 pocienia nas pwestnka. - z ogmiska trzeba nam wzpaci
 sity nie tytko na dni, ale i na jutro i na dluzie, dluzie
 dni, ktore po nim pmyjdy. Elwi ogmiska zegomie, elwi
 potem plonzei nie bydnie smer dluzis dni, pwester
 sity tu zaverpnyty ponienemny w eyie. Ghytorny na
 dluzo i dla nas i dla tyeh, ktorym jz pwestaremny
 w wruels manyeh nustpcajy wopaliomy ogmiska
 no. wzit tyeh, ktore w nas wopaliomy, a te
 ogmiska nigely nie zegomz.

IV Korespondencje

- karta pocztowa do A. Lewandowskiej, Spätz-Barth 1939, rkps., k.1, s.1-2 (karta uszkodzona)
- wykaz przekazanych dokumentów A. Lewandowskiej do Fundacji, 1990, k.2, s.1-2
- Korespondencje A. Lewandowskiej z E. Zawacką, ~~rkps., k.5, s.1-7,~~ ~~dok. k.1, s.1-4~~ k.6 s.1-11.
- Biuro Fundacji do Apolonii i jej syna Marka z dn. 9.01.2013 - dotyczy kserokopii dokumentów A. L. przestanych na prośbę syna - kserokop. napis. omyle. k.1 s.1
- ...

(1939-2013) k.10

IV/2

Bieszy mnie to b
się bawia i caryja, i przyn
las o mnie, i o wszystkie rzeczy
krościach

Trochę nie wyrażenie co
krościach nie mogą, ale to m
toruń oczywiście też
tylko w myśli Spodź, ale co
wobec wiečnosti. Tak pozost
nego,

Sev
i wieiski

Apolosia Lowau do puka

Paau. 82-200 Malbork

Dok. dotyczą pracy w charakterze
Szefa Hufca PWK przy Gimnazjum
w Brodwiny Hufca

od 1934 do 1937 r. Koordynator Hufca w
prow. Staszowskiego w pow. W. F.

Ma być tam po numer 1076 w 1934 do
wzrostu 1937 (jako przewodniczący
Hufca w Spale - Toruński Numer.

zaliczani 2 fotop. z Kursu wst. PWK w Spale - Toruński Numer.
" 1 fotop. z Kursu wst. PWK w Spale - Toruński Numer.
" w numerach 200 Korpacii przy Tam: Ela Kawachka
Czas kursu od 1 sierpnia 1939 do chwili ogłom } z Toruń
Mobilizacji 31 sierpnia wiecz. 1939. porażka do domu }
pożyczyć 700 wsi goda - bożna. w Brodwiny u / Dr.

IV/6

Stan. Paw. Joz. Dr. Helbig
Elzbieta Kawacka
Torun
ul. Gagarina 136
m. 26

Martka 18. XII 91

Wojciechowski, Redaktor
Swiat Bozego Narodzenia
na Szostki
Koresp. Polska 1992
Leszka de Paula Apolonio
Kora 2 bywa Martka

Malbork 18. XII 91 ^W 14

Szanowna Pani!

Długo mi pisałam to prawda, ale ten rok dla mnie jest od wiosny bardzo trudny - choruję. Zmiany pogody pogłębiały chorobę serca o innych dolegliwościach nie piszę, ale sama nie mam siły wyjeżdżać. Serdecznie dziękuję za zaproszenie do Torunia we wrześniu. Nie mogłam z braku siły, choć bardzo chciałabym uoi tam razem być. Mierkam z synem. Powoli staram się wykonywać konieczne prace domowe. Syn pomaga mi, ale muszę często leżeć, gdyż mam silne bóle w kryżu. A teraz chcę Sz. Pani pewne sprawy wyjaśnić. Mam nieslubnego syna lat 37. Wróciłam do 1949. Kiedy Panią aresztowano ja pracowałam jeniec w Komendzie Woj. "Sturba Polna" - kierownik Sekcji P.W.K. Zaręka się "nagonka U.B" na mnie. Oficer UB "bywał w Buire, w domu wielokrotnie musiałam

IV/8

2) przedstawia swój życiowy ustulcie. Miałam dokumenty z okresu II Wojny Św. że byłam przymusowym robotniczką, wywiezioną przez "Gestapo" sioła. Musiałam się rewołucie w grudniu 1949 r. przenieść do siostry do Sreccina. Tam mi dawo mi pracę w szkole Podstawowej lecz w szkole dla dorosłych w Sreccinie. Dojazd do Stoloryna - do pracy nocą około 11 g. były w owym czasie b. niebezpieczne. Mieszkałam w centrum Miasta wśród ruin domów. Dlatego na propozycję księdza proboszcza zgodziłam się pracować w szkole dziennej jako katechetka. Ale znowu pojawiło się "M.B." ("Zessze trzy lata byłam w ich zasięgu" Wykuciono mnie ze szkoły. Biskup - wosobie porytatora przerucił mnie na pieś na terenie woj. gorowskiego. Pracowałam przy kościele (do szkoły już nie wpuszczono) jako katechetka. Parafia miała 7 kaplic

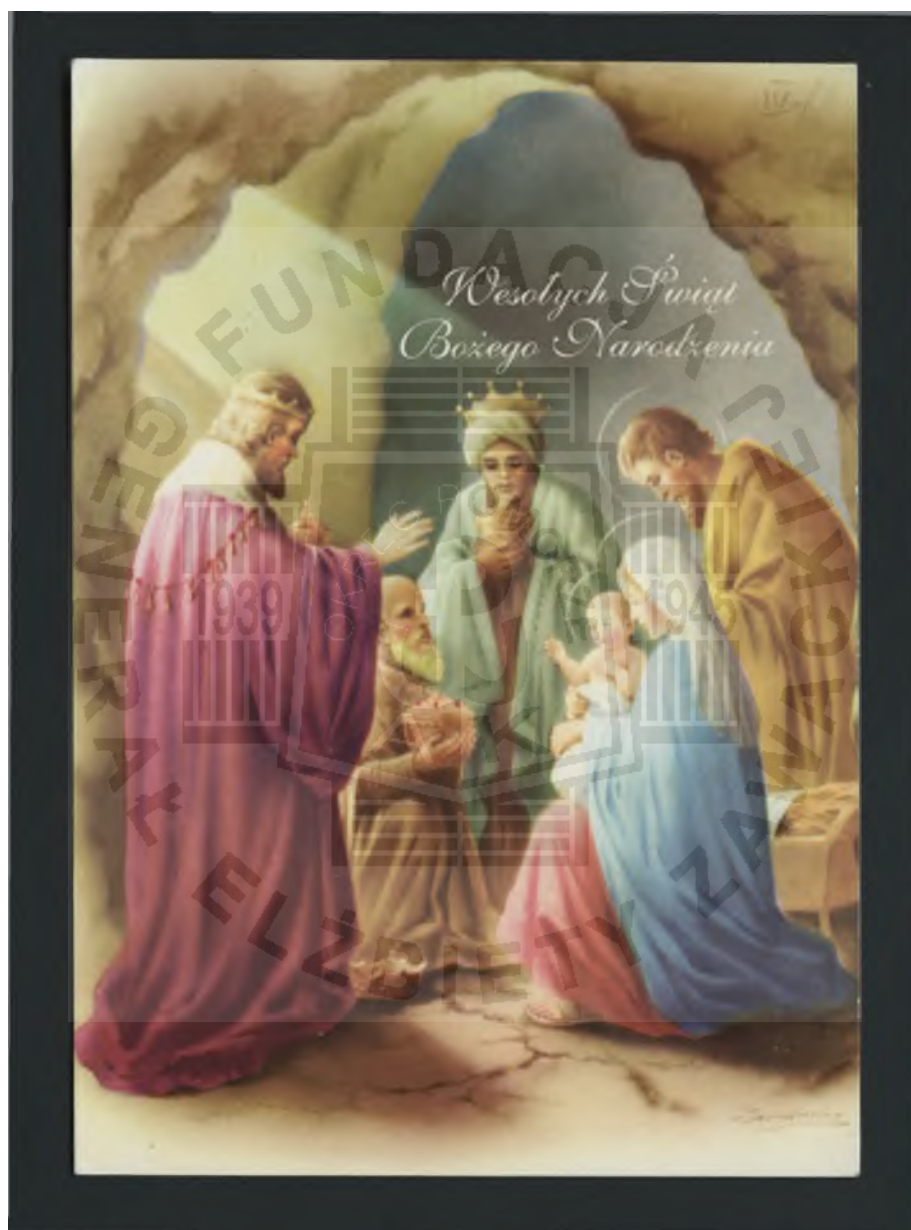
3 str. /y Jeden stary ksiądz (o piętnastu
lat odemnie starszy) był na terenie
tej parafii. Ja mu pomagałam ucrac
dzieci. Nie myślałam o "seksie" Tymczasem
 pewnego dnia ów ksiądz opowiadał mi
o swoich dolegliwościach - o chorobie, że
nie ma odwagi przeciw mnie o pozw.
Pewnego wieczoru wywoł pomocy - ja
pobiegłam z miednicą wody i ręcznikiem
chcąc robić mu okłady. To był podstęp
- kaatałował mnie - doskonale gwałtu
ale "wytądował się" narewno. Ja
przerzytałam brok - nie snatałam - nie rzytałam
z każdym miesiącem jak raniałam w usze
nie wiem, bo ten człowiek nie mógł mieć
normalnego stopnia. Poźniej kiedy urodziłam
dziecko w Malborku (opusiłam parafie) i prosiłam
o pomoc, bo miałam wielką biedę - rodzina
odroczyła się odemnie (nawet matka) Chorowała
na gruźlicę. Ten człowiek twierdził że go
nabieram, śmiało się, bo nigdy nie

4 miał normalnego stosunku cielesnego
Miał, że ja musiałam mieć
innego mężczyznę. Nie chciałam do Sa-du
bo kościół w tym czasie nie chciałam
płodzić. Dzieckiem się nie chciałam, bo
po przerwaniach wojennych i potem byłam
bardzo przygnębiona. Dziecko stało się
moją radością, szczęściem. Chciałam
poniekie porzucić, ale Dobry Bóg dał
siły i moc do dziś. Syn się ożenił
miał pannę z dzieckiem 4 letnim. On dziecko
przysposobił - dał swoje narwioko chciał
być ojcem, a ja przyjeżdżam do swego mieszka-
nia i pomagałam. Synowa, wyjeżdżała mnie
chciała podstępem zająć moje mieszkanie
wyprzedziła mnie - Syn nie pozwolił. Miał
z nią swoje dziecko chłopca. Ja wychowywałam
dwoje dzieci. Kochałam je. Synowa odezła, bo
syn mnie nie wyznał. Syna mego do łóżka -
swojego dziecka nie dopuszcza. Tylko rada
coraz więcej pieniędzy. - Ja pomagam synowi
On choruje bardzo - przerwy jego spowodowały jego i moją

4 lata - moja choroba to lata - 4 lata
miał mi sił - brał mi sił - Stąd
tylko w słowie - Stąd

11 października 2 Synonim
 Sierdziejewicz Poradzani
 2 Synonim 2 Synonim

© Edukacja i Wzrost
 ul. Świerzeży 7, 82-100 Toruń
 Aranzacja i projekt graficzny Ewa Sierdziejewicz
 74 82 20 00 00

D
 SWEETY BIVEL

Oddadzą Mu pokłon wszyscy królowie,
 wszystkie narody będą Mu służąły.

Psalm 72, 11

Rodziny Świąt!
 Sześciu Świętego Morycego
 Roku 2003. i wspaniałym
 2 dyscyplinami: Robniczo-
 Mieczem, Morycem
 Komunią i Srebrnym
 Błogosławieństwem
 Młodości i Pracy
 Młodości i Pracy
 Młodości i Pracy

Wpłynęła dnia 31.10.2002
 kwota 5270 zł

Fundacja Archiwum
 Pomorskie A. K.
 ul. W. Garbary 2.
 Toruń
 87-100 Toruń
 ul. Żochowska 1/39 m. 84
 Meladm 03-757 Wam...

1 kopia u E2

IV/15

EJ

Toruń 15 IV 2004 r.

1437/E2/04

Pani Apolonia Lewandowska

ul.

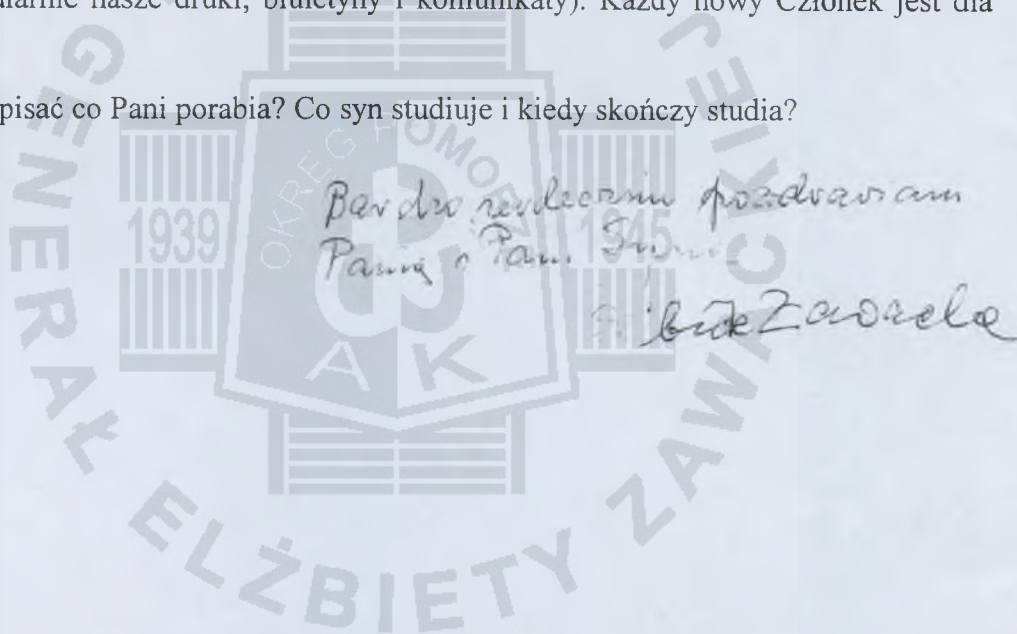
03-757 Warszawa

Droga Pani Apolonio,

Dziękuję za wiadomość. Dlaczego porzuciła Pani Malbork?

Przesyłam serdeczne życzenia zdrowia i załączam nieco materiałów o naszym toruńskim Archiwum i Memoriale Generał Marii Wittek. Mimo że Pani zdrowie nie jest najlepsze mam nadzieję, że zechce Pani zostać Członkinią Memoriału (będzie Pani wtedy otrzymywać regularnie nasze druki, biuletyny i komunikaty). Każdy nowy Członek jest dla nas ważny.

Proszę napisać co Pani porabia? Co syn studiuje i kiedy skończy studia?

Załącznik:

- 1) Biuletyn FAPAK nr 1/46/2004 r.
- 2) Komunikat Memoriału Generał Marii Wittek nr 16 z kwietnia 2004 r.
- 3) Zgłoszenie do Memoriału.

Elżbieta Zawacka
87-100 Toruń, ul. Gagarina 136 m 26
☎ 056 / 651 73 44
e-mail: zawacka@wp.pl

1 kopia u E2

IV/15
E2

Toruń 15 IV 2004 r.

1437/E2/09

Pani Apolonia Lewandowska

03-757 Warszawa

Droga Pani Apolonio,

Dziękuję za wiadomość. Dlaczego porzuciła Pani Malbork?

Przesyłam serdeczne życzenia zdrowia i załączam nieco materiałów o naszym toruńskim Archiwum i Memoriale Generał Marii Wittek. Mimo że Pani zdrowie nie jest najlepsze mam nadzieję, że zechce Pani zostać Członkinią Memoriału (będzie Pani wtedy otrzymywać regularnie nasze druki, biuletyny i komunikaty). Każdy nowy Członek jest dla nas ważny.

Proszę napisać co Pani porabia? Co syn studiuje i kiedy skończy studia?

Bardzo serdecznie pozdrawiam
Panią i Pana. Dziękuję
Elżbieta Zawacka

Załącznik:

- 1) Biuletyn FAPAK nr 1/46/2004 r.
- 2) Komunikat Memoriału Generał Marii Wittek nr 16 z kwietnia 2004 r.
- 3) Zgłoszenie do Memoriału.

T. 1941 WSK

PWK

LEWANDOWSKA Apollonia

V Nowiskowe karty informacyjne

i

T. 194

DWL

LEWANDOWSKA APOLONIA

zob.

Mon. 329

znacze otrzymano za prowadzić
dowu pracy społecznej PLSC
w Nowy Wsi k/konimie

i

T. 194

PKC

LEWANDOWSKA APOLONIA

zob. Mus. 323

Adm. Organizacji "Służba Polsce"

K-608

J. ... / Pom

T. 1971 WSK

PLSK
tędy pobięnie

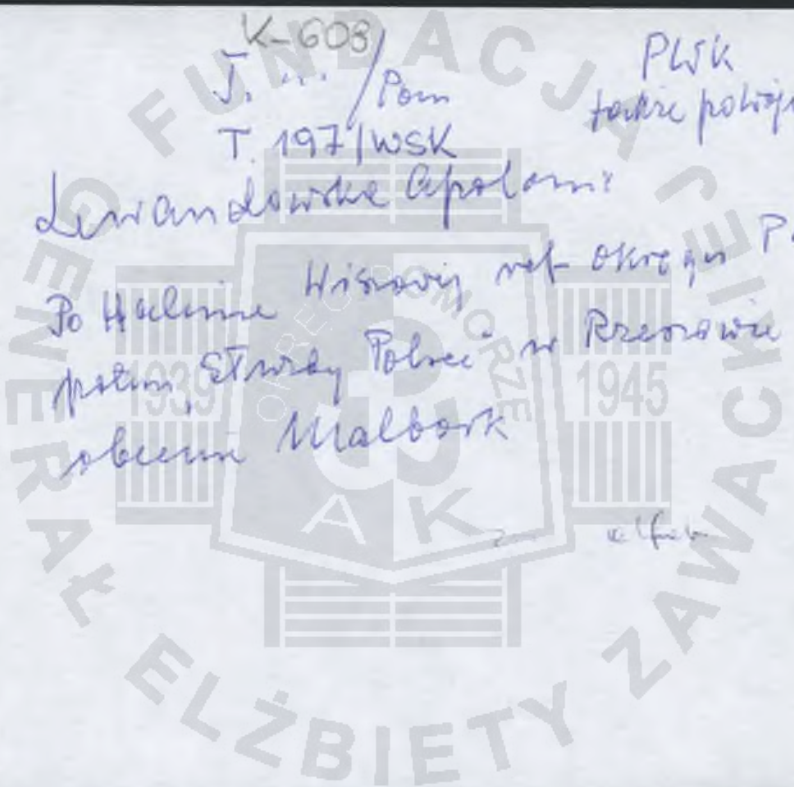
Lew andowe lepolam?

Do Halona Historyi ref. Okręgu PCK

Instytut Starożytności w Reszawie

obecnie Malbork

elfe

PWK

Lewandowska Apollonia - Anna
przedwojenna instruktorka PWK
a później P.O. "Służba Polsce"

Adres: 82-200 Malbork ul.

E 08/12/86

LEWANDOWSKA Apollonia

v₁ . Fotografie

1. leży, pierwsze z prawej, Tstebna - lipiec 1834r.
oryg., (8,5x6) nt. 1
2. z lewej Apolonie d., Tstebna 1834r,
oryg., (8,5x6) nt. 1
3. wycieczka na Baranig Górze, 1834r., (13,3x8,5)
4. pożegnanie prezydenta J. Mośnickiego, spała
sierpień 1838r., oryg., 8,5x6,3
5. wycieczka do Pienin. 1848r., oryg., (8x7) nt. 1
6. trenia z prawej siedzi Apolonie d., 1848,
oryg., (8,8x6) nt. 1

Z. Świt. 2012 r.

Oboz 9WK w Gsteckiej - Slask ^{VI/1}
 ① lipiec 1934

nan pluton.
 Lewandowska Apolonii Serij
 piennu z pravej u dolu

ostey zimarki: nowy sie
 ② „salutowania”
 1 z lewej Apolonii, Lewandowska
 2 „ Hela Sviderska
 3 „ Goska Rucinska
 4 „ Lu Krestionska

F. H. H. da Basany gornu 1934. 1934

Obiz P.W.K. w Gitebney ^{№3} ③
 w piec 1934 r.

Wywiecha na Barania goz

1) Gutz - Kwiatkowska Maria - Komendant
 2) Gutz - 5 z lewej str. fotograf.

3) Gutz - Dreyerowa - stor 4 z lewej obok wsa
 4) Gutz - Wlodkowska - wiodzi druga z prawej
 5) Gutz - Apolonia - jumarka stor 2-ga

druga z prawej stor 2-ga
 rok 1934.

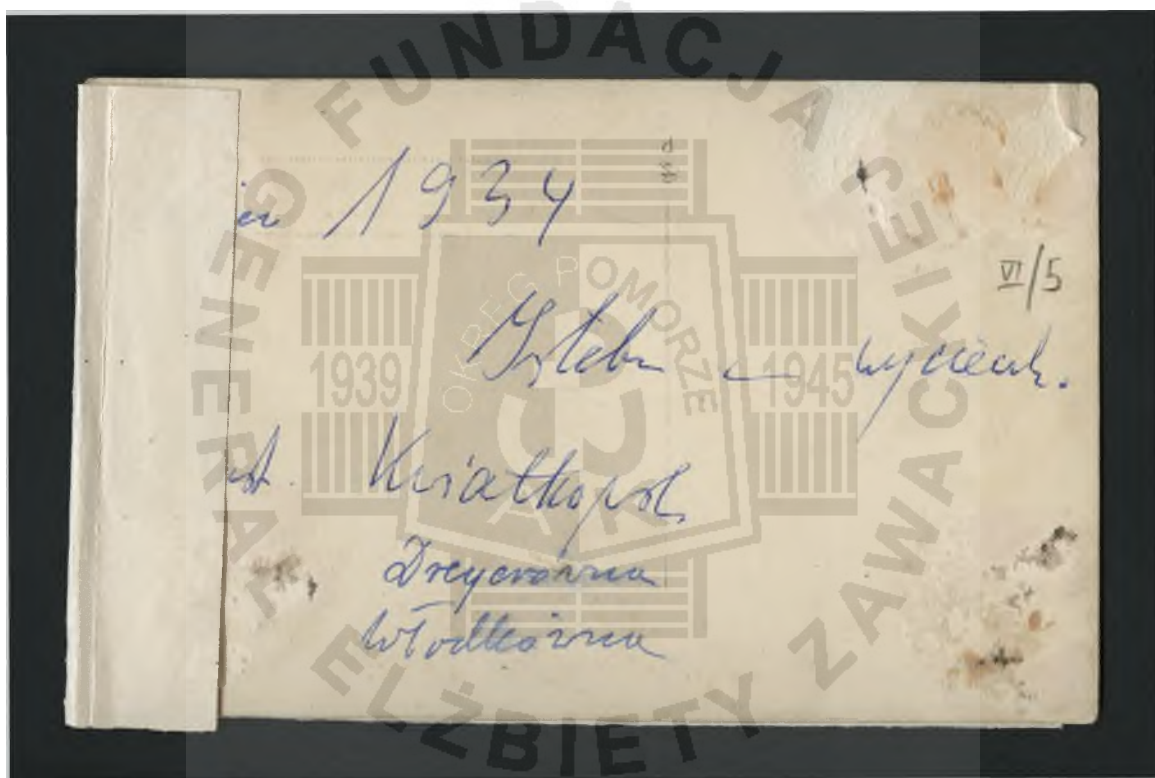

P. W. H. Na Bavarij góru 29/6 1936

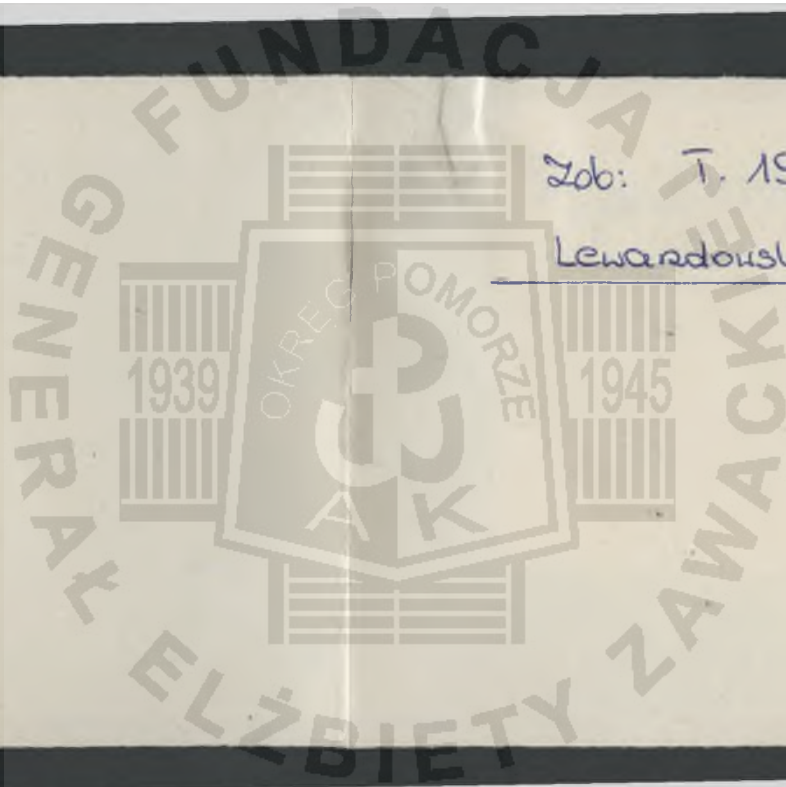
1934

VII/5

Stepan

Криштопол
Древерова
Людмила

Zob: T. 189/wsk

PWK
VI/F

Lewandowska Apolozia

Spata - sierpień 1939 r. 17/4

2 tygodnie przed wybuchem

wojny
Przydeł - Ygnacy Misiński

opunru po Mury Si Kaplice
Ygnaczk: z oboru Jutr. P.WK
mieszkańcy w tej Mury Si

choire - ja spienasam rokami
Cresci - Chorystka spiewaty na
Lewandowski April

⑤ Gimnazjum Kramieckie - Geiskie
w Surcinie lipiec 1949 r.

Oboz w kroszwicku koto Suraw
wycieczka do Gicinin
Leisandorska Apolonii - przerwana w 1 re
z p

⑥ Ta sama grupa na wycieczce.
odpowied. Słoj - trzecia z prawej

FUNDACJA
Polskie
Polek
tel: 82-200-2000
REGON 870502738

82-200 Malbork 91

PK

LEWANDOWSKA
APOLONIA

128 497/WSK

LEWANDOWSKA Apolonia

